POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVOM

Seljačka Omladina

Broj 2

God. 2

Viktor Šipek: Putem u selo

Samo smjelo i odvažno!

Nastale su promjene u uredništvu. Dosadanji urednik g. profesor Petar Grgec se zahvalio na uredništvu. On je uz neizmjerne napore oko izlaženja lista, imao još svojih profesorskih dužnosti, i žrtvovao je rado svoje slobodno vrijeme za »Seljačku Omladinu«, koja mu je prirasla srcu. Kad mi je predavao neke rukopise i građu, govorio je s mnogo ljubavi o svojim suradnicima, od kojih se teško opraštao. Živio je s njihovim sastavcima, i makar je mnogo morao sam prepisivati, hvalio ih je kao talente itd. Vidjelo se iz razgovora da je ljubio selo, da je iz ljubavi do sela i njegove omladine žrtvovao vrlo mnogo. Nije bilo lako uz velike zapreke izdati sedam brojeva, koji su bili puni vrlo različite, korisne i zanimljive građe. G. Grgec je dao »Seljačkoj Omladini« smjer kojim da ide, zacrtao joj je smjer.

G. Grgecu zato duguje »Seljačka Omladina« mnogo zahvalnosti, i preporuča mu se da je ne zaboravi svojim savjetima i suradnjom, a nastojat će da mu se oduži na taj način, da će ići putem koji je on zacrtao. Hvala mu na trudu.

Ako se želimo g. Grgecu odužiti za sve što je on načinio za nas, moramo svi nastojati da »Seljačka Omladina« izlazi, bez ikakvih zastoja, i da bude puna zanimljivih članaka. Prema tome neka shvate ozbiljno svoju dužnost i pretplatnici a i suradnici.

Često puta nam upadaju u oči po raznim novinama, časopisima i listovima one stare poznate rečenice: Šaljite pretplatu. Pretplatnici, izvršujte svoju dužnost, itd. i već smo ih siti, postali smo gluhi i slijepi prema njima, i izgledaju nam kao nakaze u listu. Bilo bi vrlo lijepo da ih ne vidimo, i uopće uklonimo iz »Seljačke Omladine«, jer kvare ljepotu listu. Tako je. Smjesta neka se ukinu, čim svaki pojedinac napiše te riječi u svoje srce i ispuni dužnost.

Zašto se moraju stavljati u listove te dosadne riječi? Zato, jer ljudi ne plaćaju pretplatu. A zašto ne plaćaju? Nastaje malo teže pitanje. Jedni zato, jer doista u ono vrijeme kad bi morali poslati pretplatu nemaju novaca. No, oni će poslati čim dođu do njih. Neka posude, jer će jednom svejedno morati da plate, pa neka se riješe te brige. Drugi, i ti su najčešći, možda bi mogli poslati, ali ih zavađa ono: »Ima vremena, poslat ću drugi puta.« Od ove rečenice je uništeno najviše listova. Nemarom. Uprava mora platiti tiskari, novaca nema, jer nije dobila pretplatu, i list mora prestati. Tako se dogodilo prošle godine. Da se to ne ponovi, svaki neka duboko shvati svoju dužnost, riješi se je čim prije. Time ne samo da će izvršiti dužnost, nego će i pomoći samome listu, da će se moći usavršiti. Biti će u njemu više slika, biti će finiji papir itd. Na takav bi način došlo hrvatsko katoličko selo i njegova omladina do svoga lista, i ne bi ništa zaostajala za glasilom na pr. francuske katoličke seljačke omladine.

U svakom mjestu neka bude jedan povjerenik, kojemu će ostali pretplatnici pretplatu uplatiti za list i on će tu ukupnu svotu poslati Upravi lista. Tko ne može platiti za cijelu godinu odjednom, ako mu je svota od 24 din prevelika, neka plati najprije polovinu (12 din) ili čak četvrtinu (6 din), a drugo će kasnije poslati, ali opet na vrijeme. Zar nije užitak, kad u nedjelju čitaju žene svoje listove, muževi svoje, a onda mladići i djevojke izvade svoje i čitaju? »Seljačka Omladina« će biti vama na ponos, ali taj Vaš ponos će prestati da vas veseli, ako ne izvršite svoju pretplatničku dužnost, jer jednoga dana više ne će doći. Treba htjeti, i sve ide! Ići će i to!

Uredništvo se obraća i na suradnike. Neka se jave stari umjetnici pera, stari saradnici i neka nam pošalju suradnju. Uvijek će u »Seljačku Omladinu« najlakše i najprije ući ona suradnja, koja dođe sa sela. Tebi, omladino, dajemo prednost, zato pero u ruke! Samo smjelo i odvažno!

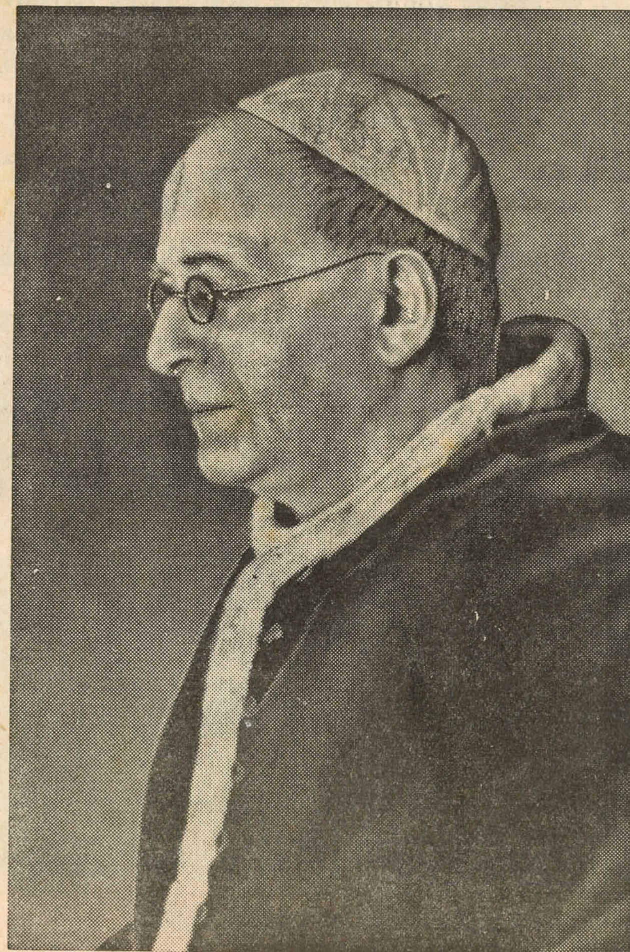
Novi urednik

SELJAČKA OMLADINA

ČASOPIS ZA VJERSKI, PROSVJETNI I SOCIJALNI ŽIVOT I RAD HRVATSKE SELJAČKE KATOLIČKE OMLADINE

BR. 2 | **VELJAČA 1939** | **GOD. II**

Papi Piju Jedanaestome

Nema ga više...
Usnuo je veliki Papa — kormilar Petrove lađe.
I baš sada, kad su se najviše uzburkale ljudske duše, kad su pravda, poštenje i ljubav lancima sebičnosti okovani.
Kad se razni pokreti narivavahu čovječanstvu, samo da se odstrani pokret, kojeg je Sin Božji pokrenuo — Ljubavlju vladaj — Ljubavlju slušaj.

On, pio XI. s Petrove stolice, neustrašivo je zaviknuo preko svojih poslanica — Enciklika, svima. I onima, što su visoko nad drugima i onima što su nisko: Natrag k Bogu! — Natrag ka Kristu! — Natrag k vjeri!

Usnuli Oče! Tako si ljubio mladež, te je izgledalo, da posebno za nju bije tvoje očinsko srce.

Ti si pozvao nas svjetovnjake, sve bez razlike, da čuvamo, da branimo, da širimo mir Kristov u Kraljevstvu Kristovu.

Neposlušno stado tvoje, i prkosno i sebično i oholo i zlobno, zatvaralo je uši svoje, samo da ne čuje glas tvoj — zapovjed tvoju.

A ti si zabrinuto zavapio Bogu: Oče, oprosti im, ne znadu što čine.

Veliki pokreti krivih nauka dizali su šake i škripali zubima na Rim, na Tebe, jer si zamjenik Krista, jer im je Krist previsoko.

A Ti si očinskim srcem uvijek odgovorio: Oče, oprosti im jer ne znadu što čine!

I vlastito stado tvoje, često se dizalo na Tebe: u Boga vjerujemo, ali Papu ne trebamo. Jer je Papa od Petra, a Petar od Krista.

Ti si i ovima odgovorio: Oče, oprosti im, jer ne znadu što čine!

Nezaboravni naš Oče! Dostojno si vladao Crkvom Božjom i za to Ti ostade dostojna uspomena u srcima našim.

U Ime si Kristovo vladao u Kraljevstvu njegovom.

U Kraljevstvu Kristovu neka otpočine duša Tvoja!

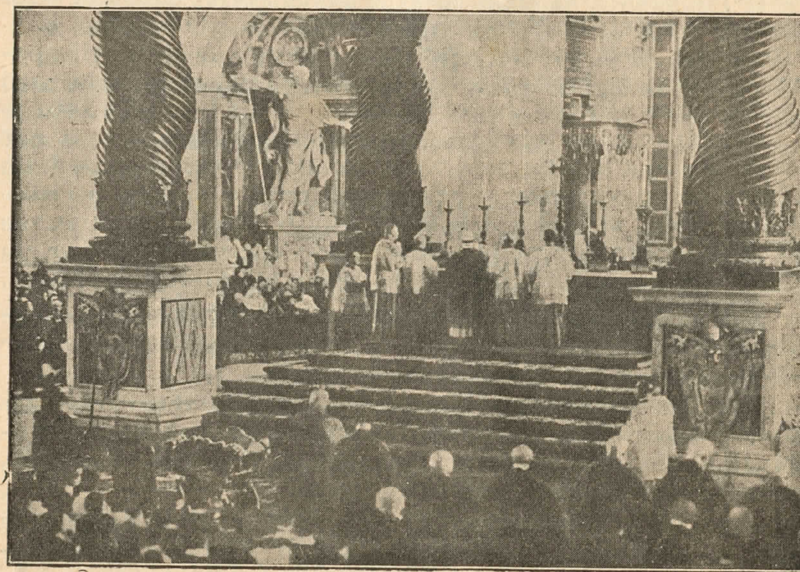
MATO KIŠ

Umro je veliki Papa!

Tužno su zaplakala zvona 10. veljače o. g. po čitavom svijetu i javila su žalosnu vijest, da je umro Sveti Otac Papa Pio XI., da je umro neustrašivi Kapetan Kristove lađe, koji je sedamnaest godina upravljao mudro njome i ona je plivala visoko nad uzbibanim valovima burne sadašnjice.

Katoličkoj duši bila je ta vijest gorka, odjeknula je snažno njome i rodila se u njoj misao, iz koje je nastala molitva: »Bože, neka mu dočeka veliku dušu blažena luka Tvoga smirenja«...

Blagopokojni Sveti Otac rodio se god. 1857. 31. svibnja u talijanskom mjestancu Desiu blizu grada Monze, u nadbiskupiji milanskoj od obrtničke obitelji. Djetinjstvo je sproveo u svom rodnom mjestu, a jer je vrlo rano pokazao veliku ljubav za knjige i naklonost prema svećeničkom zvanju otišao je pomoću svoga strica Damjana Ratti, koji je bio također svećenik, u sjemenište gdje je uvijek bio među najboljim učenicima i svršio gimnazijske nauke s odličnim uspjehom. Poslije svršene gimnazije otišao je na bogoslovske nauke u Milano, a kasnije u Rim. I za vrijeme tih nauka se odlikovao uzornim vladanjem i marljivošću. Za svećenika je bio zaređen u samom Rimu, u Lateranskoj bazilici 20. prosinca 1879. Poslije zaređenja nastavio je nauke i postigao trostruki doktorat i to: iz bogoslovlja, kanonskog prava i filozofije. Kao mladi svećenik želio je raditi među narodom, i došao je u svoju rodnu nadbiskupiju i postao dušobrižnik. No kako je bio poznat kao mudar čovjek pozvali su ga u Milano i postao je profesor bogoslovije, a malo iza toga pozvan je kao učenjak u znamenitu milansku knjižnicu, i tu je on radio na znanstvenom polju marljiv kao pčela 24 godine. Konačno je postao i pretstojnik te knjižnice, što je vrlo velika čast, i koja se podjeljuje samo vrlo mudrim ljudima. Ali niti u ovo vrijeme sticanja znanja nije zaboravio svoje svećeničko zvanje, nego

Papa Pijo XI služi sv. Misu

je bio duhovnik utamničenika, kojima je nosio duhovne okrepe i pobude, vodio je brigu oko malih dimnjačara, a bio je i duhovnik časnih sestara Naše Gospe.

Godine 1911. pozvan je u Rim, i već god 1914. imenovan je prefektom Apostolske biblioteke Vatikanske, što je značilo, da je već nadaleko poznat kao učenjak.

Ahil Ratti (tako se zvao prije Pio XI.) postao je nekako početkom svjetskog rata kanonikom sv. Petra i bio u onim teškim danima desna ruka tadanjem Papi Benediktu XV. Benediktu XV. se sažalila raskomadana Poljska i on pošalje onamo Msgra Ahila Rattija, da uspostavi opet stare veze između Poljske i Svete Stolice. Ahil Ratti je postao Nuncij Poljske i primio je tamo biskupsko posvećenje. Naučio je poljski i zagrijao se za Slavene. Obilazio je poljske gradove i sela.

U dane kada je komunizam iz susjedne Rusije htio preplaviti Poljsku, ostao je Ahil Ratti neustrašiv kad su mnogi drugi diplomati pobjegli u sredini same provale i poticao je poljski narod na ustrajnost, i tako je postao miljenik poljskog naroda.

Godine 1921., kad je boljševička pogibao prošla, vratio se u Rim i imenovan je za svoje zasluge u Poljskoj za nadbiskupa u Milanu, a malo zatim imenovan je kardinalom.

Koncem siječnja 1922. mora putovati iz Milana u Rim, jer je umro Benedikt XV. Ostavio je Milano — i nikada se više nije vratio natrag, jer je bio izabran za Papu. **Izabrao je ime Pio, što označuje mir. Mir mu je bila draga riječ, i za mir je radio kroz cijeli svoj život, i već u prvoj svojoj enciklici »Ubi arcano . . .« kaže: Mir Kristov u kraljevstvu Kristovu«.** No i Njegove zadnje riječi su bile: **»Mir, mir, o Isuse!«** A što je više potrebno u nemirne dane od mira? Uvidio je posljedice rata i znao je kakve rane ostavlja na čovječanstvu nemir i pokolj. Zato je on radio za mir čovječanstva kao najveće skupine, a i za mir manjih skupina kao što su države, narodi i konačno obitelji, pa je izdao redom enciklike **o propagandi mira u svijetu, o rješenju socijalnog pitanja i o braku** i mnoge druge. Osuđuje sve one, koji svojim naziranjem ruše mir u svijetu. Oborio se na komunizam, rasizam, a najžešće je osudio bezdušni kapitalizam.

Pokrenuo je u najcrnije dane Rusije akciju, koja je sakupljala pomoć za taj nesretan narod, i odredio je, da se po čitavom svijetu moli za spas i mir Rusije.

Za vrijeme svoga vladanja sklopio je s ovim državama ugovor ili konkordat: **Letonskom, Bavarskom, Poljskom, Francuskom, Litvom, Rumunjskom, Portugalom, Pruskom, Badenom, Njemačkom, Austrijom i s Jugoslavijom.**

Nastojao je svim silama da sprijatelji Istok sa Zapadom i uputio je Istoku tri enciklike. Osnovao je u Rimu kolegij Russicum, gdje se goji istočno bogoslužje. **Želio je i nastojao »da svi jedno budu.«**

Blagopokojnik bio je veliki čovjek i veliki Papa. Kao čovjek imao je srca do zapostavljenih, a kao Papa širio je Kraljevstvo Kristovo na zemlji. On je raširio Katoličku Akciju po cijelom svijetu. Pozvao je sve vjernike na suradnju i u pomoć svećenstvu.

Uz sve ove zasluge, načinio je mnogo i za proširenje kraljevstva Božjega među poganima, pa se može mirno nazvati: **Papom mira, Katoličke Akcije i katoličkih misija. Velika njegova djela učinila su ga velikim.**

SLAVA VELIKOM PAPI!

VINKO KOS

Svijetlom stazom

Kao katolici pozvani smo da radimo, da djelujemo svuda i svagdje. Da djelujemo najprije onda kada nas pozovu, a onda i tamo, gdje sami osjetimo da smo potrebni. Po tom naš život mora da bude samo rad. Raditi, savjesno ispunjavati sve svoje dužnosti i napokon istrošiti se u ispunjavanju dužnosti prema Bogu i bližnjemu, neka nam bude načelo života.

Mnogi će se pitati, kakav treba da bude taj naš rad? Eto, taj rad neka bude prodahnut Kristovom ljubavlju — a m i s a m i moramo nastojati oko toga da budemo prodahnuti Kristovim idejama i načelima, moramo nastojati da Krist djeluje u nama i po nama. A kad imamo Njega u svojoj sredini, onda za nas nije više težak zakon ljubavi. Krist će nas učiti živjeti životom istine i svijeta — a nama više ne će biti teško da ljubimo sve i svakoga ljubavlju Kristovom i da činimo dobro svagdje kud zađemo.

Po Kristu ćemo izgraditi svoj j a, On će nas učiti svakoj karakternosti. Na taj način mi ćemo se izgrađivati, samo treba mnogo volje i ljubavi. A sve se u životu može, samo ako je volja jaka. Jest, mi hoćemo Krista za vladara naših srdaca, hoćemo ga u naše obitelji, u naša sela, gradove — hoćemo da duh Njegove vjere odjekne po svim domovima i mjestima naše drage domovine. A mi, budemo li nastojali oko toga, možemo vedro gledati u budućnost, jer će naš hrvatski narod imati u svojoj sredini grupu požrtvovnih bića — koja će nastojati oko obnove u Kristu.

M. H.

Da je grad za dinar, kad dinara nije, zaludu je.
Mrtav je; a za novce da čuje, skočio bi.
Kućni je prag najveća planina.
Godište velika usta ima.

Ljubav u ljudskom životu

»Deus charitas est, et qui manet in charitate in Deo manet, et Deus in eo. — **Bog je ljubav, i tko živi u ljubavi, u Bogu živi i Bog u njemu.«**

Postoji jedna ljubav, ljubav vječna i silna, ljubav, koja je stvorila svijet i život, ljubav koja je vječno povezala sve stvorove, sva bića, ljubav koja je jedina u mogućnosti da spasava i spasi cio svijet. Postoji jedna nesebična božanska ljubav, koja je bila u stanju samoga Božjeg Sina dovesti na Kalvariju.

Ljubav je takva veličina, toliko savršenstvo, da o njoj i Plutark već kaže: »Ljubav nas uči svakoj vrlini«, — a sam veliki sv. Franjo Asiški kliče u zanosu: »Bog je ljubav!« I kao što je Bog neizmjeran, tako je i ljubav neizmjerna prema nauci Duns Skota, koji kaže, da je Bog u svojoj biti ljubav.

Ljudski razum ne može pojmiti svu veličinu, kao ni samu bit ljubavi, baš radi njezine neizmjernosti s jedne, i svoje ograničenosti s druge strane.

Ipak je u ljudskoj duši usađena klica božanske ljubavi, koja se razvija već u djetetu u kojem razum već dočarava predmet te ljubavi.

Ljubav sama, ona je jedna i vječna, neizmjerna, ali čovjek joj ipak postavlja granice i dijeli je u više vrsta, jer je ne može u cjelini obujmiti. Ona ljubav, koju čovjek posjeduje, jest samo iskra velikoga plamena Božje ljubavi, a sve vrste, na koje ju je čovjek po svojoj prirodi razdijelio, a razumom upoznao tu diobu, mogle bi, a i morale bi biti samo znakovi prave vječne ljubavi, koja se postizava istom u vrhunaravnom životu.

Ljubav je sastavni dio čovječjeg bića, ona je nešto, što se može jedino opažati i proživljavati, te na temelju toga doći do stanovitih zaključaka o njoj samoj. Zakon ljubavi je vječan, jer je iz vječnog izvora nikao. A budući da je vječan i iz vječnog izvora nikao, a vječni izvor je Bog, taj zakon je jedini koji u cjelini može i mora zadovoljiti srce čovječje i dati mu nove snage i novu sreću, kao što pjeva Fra G. Bujas:

»Plam božanske ljubavi rasplamsa me svega.
Sjaj mističnog svitanja progna sjene mraka.
Srce se zabijelilo kao gruda snijega.
Odvažna je, srčana, čvrsta volja jaka.«

U pogledu ljubavi dao nam je savršen pravac Krist, kada je rekao: »Ljubi Gospodina Boga svoga svim srcem svojim i svom dušom svojom, **više nego sebe,** a bližnjega svoga **kao sama sebe.«**

Jasno je i razumljivo, da je u ovom životu najsavršenija ona ljubav, čiji je predmet najsavršenije biće, a to je ljubav prema Bogu. Druga ljubav bila bi ljubav prema samome sebi, što je sasvim razumljivo. Ako moramo ljubiti bližnjega kao sama sebe, moramo u prvom redu ljubiti sebe, e da uzmognemo u cjelini zadovoljiti Božanskom zakonu.

To je neoboriv zakon.

Istina, najlakše čovjek ljubi sebe, jer je Providnost u svojoj mudrosti to povezala s nagonom, ali i ovdje treba paziti, da ta ljubav prema sebi ne bude na štetu ljubavi prema bližnjemu.

Ako sebe ljubimo, moramo za sebe činiti dobro i u duhovnom i tjelesnom pogledu, a budući da bližnjega moramo ljubiti kao i sebe, slijedi zaključak, da moramo i bližnjemu dobro željeti i činiti.

U životu od kolijevke do groba dolazimo, prema vremenskim razdobljima, u tjesnije odnose s pojedinim osobama, i na taj način daje nam se mogućnost, da zakonu ljubavi više udovoljavamo prema tim osobama, nego li prema ostalim.

Već kod malenog djeteta, prije nego li je razum počeo na vidan način djelovati, ljubav počima sa svojim djelovanjem. Kad mu se približuje majka, a gdjekad i otac, ono širi ručice, u očima mu se odrazuje beskrajna sreća, a na usnama blažen smiješak. I kasnije kad već nastupa djelovanje razuma u dječjoj dobi, njegova ljubav je zasađena u njegovim roditeljima kao njemu krvno najbližim bićima. Ono tada ljubi sva živa bića nekom sretnom ljubavi, ono uz svoje roditelje ljubi sve stvorove, ali uvijek na prvo mjesto postavlja svoje najbliže.

Zatim dolaze dani, kada se u dječaku, ili djevojčici bude neki novi osjećaji, koji ga napunjaju nemirom. U dubini duše mladić, ili djevojka osjeća prazninu, prazninu koju mora nečim ispuniti.

Tada mladić, već po svojoj prirodi tvrd i krepak, traži neko nježno biće, koje bi ga razumjelo, koje bi ga ljubilo, i koje bi on ljubio, a djevojka, nježna i slaba, kod koje ne vlada snaga mišica, nego srce, traži snažno biće, koje bi je uzelo pod svoje okrilje, koje bi je ljubilo, i koje bi ona ljubila.

Ovu pojavu, na vrlo lijep način, spominje pjesnik K. Kreml:

»O kak je žmehko biti sam
bez jednog, ki bi te razme...«

Ta činjenica dokazuje, da se kod mladića, kao i kod djevojke, u tom času javlja, u prvom redu problem, odnosno potreba ljubavi.

Danas, u vremenu t. zv. »modernizma« i »naprednjaštva«, apostoli tog »modernizma« idu za tim, da istrgnu iz duša omladine taj najuzvišeniji osjećaj, hoće istrgnuti iz srdaca omladine **ljubav,** da je nadomjeste udovoljenjem strasti, koju su u svom potamnjelom razumu, nazvali također ljubavlju, i na taj nači, iskvarili najsvijetliju i najsvetiju pojavu u našem životu.

Moramo sa žalošću priznati, da je danas veći dio omladine zadojen tim krivim duhom t. zv. modernista.

Mi smo pozvani, da, kao pioniri Katoličke Akcije, povedemo snažnu borbu protiv širenja tog otrova među omladinom.

Zar želimo, umjesto sretne omladine, zadojene idealizmom u svakom momentu života, novi naraštaj omladinske truleži? — Ili želimo, da naša omladina pada u blato, u kojem će se valjati kroz cio život?

Zar ne čujemo one bolne Sudetine stihove:

»Majko, ja više nisam ono dobro dijete,
što je s tobom znalo molit kraj kamina,
u večeri kasne, dok su s violina
jecali akordi ljubavi i sjete.«

Ta već u samim tim stihovima nalazi se sva bol i žalosna sudbina pale omladine. Sasvim drugačije zvuče stihovi idealnog mladića u Kosovoj pjesmi »Zvezdica«.

»Tvrd je život,
ali je lep
ljubav ga kiti,
ljubav ga sladi . . .«

Ili u Sudenčićevoj:

»Uzmi srce ovo,
Predvoj ga na dvije pole:
Samo ćeš u njem gole
Ljubavi gnijezdo nać.«

Ili na drugom mjestu:

»Nek se pamti kako ljubavima
Pjesnik se u naručje dava:
A čuvao vrlinama cijenu:
Bez čeg ljubav nije ljubav prava.«

Moramo cijeniti i gojiti ljubav, čistu ljubav, koja će biti dostojan odraz velike vječne ljubavi, koja se postizava istom u vrhunaravnom životu.

Odbacujemo iskrivljivanje one velike tajne, koju je Providnost ustanovila u svrhu stvaranja novih pokoljenja. Hoćemo čistu idealnu omladinu, koja će zadojena idejom ljubavi, koju je Krist donio na ovaj svijet, spremati se, da dostojno udovoljuje drugoj zadaći kad joj za to dođe vrijeme.

Ta i sam Tolstoj, veliki ruski pisac, s kojim se u svemu ne možemo složiti, dolazi u svojoj filozofiji, popraćenoj životnim iskustvom, do zaključka: **»Uzdržljivost je neophodni uvjet čovječjeg dostojanstva u vanbračnom stanju.«**

U braku već nastupa nova ljubav, koja nužno proizlazi iz one ljubavi prije braka. Ta ljubav ujedno mnogo više traži. Ta ljubav već traži uzajamne žrtve, koje se lako podnose, kada

već dolazi kao plod ljubavi dvaju sretnih bića novo pokoljenje, koje postaje zajednički predmet idealne roditeljske ljubavi.

I tim časom dolazi nova karika u lancu ljubavi, koji ima svoj početak u Stvoritelju, i prelazi preko prvog čovjeka na sva pokoljenja do današnjeg dana, dok se konačno ne završi opet u svom praiskonskom vječnom izvoru.

Domagoj Ružičić

Molitva orača

Sa zlatnim jutrom molim Ti se, Gospode,
i suncem što cvijeće u polju budi,
jutarnjim zvonom što Ti molitve nosi,
prije oranja, molim se, Gospode, da budu sretni ljudi.

Pjevanje cvrčaka i pjevanje u visini ševa
i dah što iz zemlje ko tamjan Tebi se diže,
trava što niče, cvrčak i svemir Ti pjeva:
Gospode, kako teško plug naš brazde niže . . .

Prvo oranje

A plod da zemljine kore bude što veći
prikazujem Ti znoj sa čela na zemlju što pada
i biserne kapi rose na cvijeću što ko zvijezde sjaju.
Gospode! Pogledaj nam srca i okruni plodom znoj našega rada.

Ne daj, da ikada svijetlo Tvoje dobrote u nama utrne.
Daj da budemo ko zvonovi čvrsti i ublaži nam muku,
brazde naše da oplode i dalje da služimo Tebi.
Gospode! Pretvori u dragulje bore naših žuljevitih ruku.

U Dugoj Resi — *IVO SOKAČ*

Sirotinjska drva

Već mjesecima svaki dan pada kiša. Sva zemlja je raskvašena. Potoci se razlijevaju po okolnim livadama i oranicama. Svuda samo blato, pa blato. Putevi, dvorišta, sve je to jedna kaljuža.

»Još nikada nije bilo takvoga zla«, tuže se jedni. »A šta nije bilo. Ne sjećaš se lanjskog proljeća, preklanjske jeseni«, govore drugi. A kiša je padala svaki dan, blato bivalo sve veće. Jesen se približavala kraju. Počeo se javljati sjever. Nastala zima, sve se smrznulo. Ljudi se zavukli u kuće, da kod tople peći zaborave na jesenje jade. Jesenji su poslovi kako tako svršeni, pa je sada vrijeme da jednom odahnu. Ali ne kao obično, iza jedne brige slijedila je druga.

Kroz cijelu jesen nisu mogli ni pomisliti, da si dovezu drva, jedno zbog posla, a drugo zbog blata. A sada kad se blato pretvorilo u smrznute gromade, opet je nemoguće kud izaći. Zima je sve jača. Drvocepi su prazni. Što sad? Udri po šljivama i jabukama.

Ipak to nam se još nije dogodilo, govorili su sada svi jednodušno. Jedini spas bio bi svima snijeg, ali koliko je kiša prije padala, toliko se snijeg sada prilijepio negdje u visini.

Napokon iznenada počele su padati bijele pahuljice i zapale do pet cm. visoko. I sad da vidiš trke po tom rutavom saoniku. Doznaka je ogrijevne pripadnosti obavljena. Svatko tko ima na čemu, žuri se da što prije izveze. A sirotinja? — čeka dok drugi svrše, da joj se tko smiluje. Ovaj voz, onaj voz, pa se ne će ni ona smrznuti.

Tako misli i udovica Jela. Strpjet će se još dan, dva. Stisla se u hladnoj sobi uz mrzlu peć. Uz nju stiska se troje njene siročadi.

— Mamo, daj naloži, zima je, govore drhćući.

— Nemam čime. Strpite se, sutra ćemo i mi imati drva. Kum Luka je već podigao našu cedulju, a sutra će nam dovesti jedan voz, tješila ih je ona i privijala na svoje prozeble grudi.

*

Šuma je oživjela. Na sve strane odjekuju udarci sjekira. Stabla padaju. I lugar je u šumi. Pazi, nadzire kako se siječe.

— Gospon, gospon, zove ga Jakob, muž od četrdeset godina. Ne mogu nikako ustanoviti je li ovo moj broj. Izvolite kušati mojega vina, nudi Jakob lugara. On se malo »nećka«, a onda prihvati lagvu i »nategne« se dobro.

— Čujte, gospon, Jakob će tiše, jesu li ovi brojevi doznačeni?

Lugar pogleda stabla izvadi neku knjižicu: Broj: 1070—1085, doznačeni su, a ostali su imovinski.

— Dobro, zadovoljno će Jakob. A kako mislite?

— Kako! na pola.

— A ne bi li bila trećina? put je težak.

— A to ne, ako ne ćeš ti, naći ću drugoga.

— No, no dobro, završi Jakob i prihvati se posla.

Kad su izvezli drva oni koji imadu svoje blago, došao je red i na sirotinju. Kum Luka i još neki susjedi pošli da dovezu Jelina drva.

E, e, ustavlja Luka konje, čini mi se da smo tu. Vadi cedulju i čita: 1070—1085 tu smo. Ovdje su ti brojevi. Stade ih tražiti, ali nađe samo panjeve. Svi od prvog do posljednjeg posječeni su. Što sad? zgledaju se međusobno. Ništa, natrag s praznim.

Jela se međutim trudila da što bolje dočeka svoje dobročinitelje. Za danas je posudila drva, da im može nešto pripraviti, a sutra — sutra će se ražariti peć od njenih drva. Veselila se Jela, promatrajući zadovoljno djecu, koja su se bezbrižno igrala u toploj sobi. A kad je malo poslije ugledala kuma, kako se s ostalima vraća bez drva i saznala šta je na stvari, sledila joj se krv u žilama. Već je danas vidjela, kako će se njena jadna djeca sutra stiskati uz nju.

Radi nezasitne pohlepe mora da pati, da se kini i muči toliko siromašnih, slabih i nemoćnih. Nije li odvratna i gadna sebičnost? Kada će to prestati? Onda kad budemo kulturniji i prosvećeniji, govorite mi. Da, istina, prosvjeta će tome učiniti kraj, ali samo ona prosvjeta koja oplemenjuje dušu i srce, koja stoji iznad materije. Jer imade prosvjete, koja napunja glavu, napreže mozak, a srce ostaje prazno, gore nego je prije bilo. Danas je vrijeme lučenja, odlučimo se dok nije kasno.

Franjo Perinić, selj. mladić

Ja sam Skomaš

Ja sam Skomaš dušom,
Svakom ću da kažem,
Ne plašim se prijetnje
Niti ću da lažem.

Praćen živom vjerom
Ja se borit znam,
Za pobjedu pravde
Radim svaki dan.

Protivnici naši
Nek se na nas ljute,
Oni Skomu ne će
Zatvoriti pute.

Ja sam Skomaš dušom
I bit ću dovijeka,
Jer sam svijestan sada,
Što me poslije čeka.

Ja sam Hrvat stalan
I katolik smjeran,
Kristu Kralju želim
Uvijek ostat vjeran.

Ivan Tutavac, seljački mladić Podgradina

Hrvati u Rumunjskoj

Naših državljana ima u rumunjskom Banatu oko 30 hiljada. Od toga je 20 hiljada Srba, a 10 hiljada Hrvata. Hrvate u Rumunjskoj treba da podijelimo na tri skupine: Šokce, Kečane i Krašovane. Šokci stanuju u Rekašu oko 50 kil. jugoistočno od Temišvara. Keča se nalazi oko 40 kil. sjeverozapadno od Temišvara, a Krašovani se nalaze na podnožju Karpata između malih i voćkama zasađenih brežuljaka.

Šokci

Šokaca ima samo u Rekašu. Ukupno ih ima 650. Kada su oni tamo došli ne zna se točno, ali iz župnog arhiva se vidi, da su oni tu već preko 200 godina. Svi su katolici i veliki Hrvati.

Za vrijeme rata škola i crkva bile su potpuno u madžarskim rukama, a ljudi su bolje znali madžarski nego svoj materinski hrvatski jezik. Ovo uostalom vrijedi i za Kečane i za Krašovane, jer su živjeli u istim prilikama.

Kečani

Kečani su potomci turopoljskih plemića. O njima je dosta napisao O. P. Vlašić u svojoj knjižici »Hrvati u Rumunjskoj«. Zato samo pripominjem, da ono, što su Dubrovčani i Dubrovnik za nas Hrvate, to su Kečani za Hrvate u Rumunjskoj. Oni su kulturno i ekonomski najjači od svih. Kuće su im gospodske, običaji lijepi, a iz njihova vladanja odiše duh plemenštine i otmjenosti. Dva dijela cjelokupnog imanja kečanske općine u njihovim su rukama, iako ih nema nego 350, a općina broji oko 2500 duša. Sagradili su sami vrlo lijepu crkvu u gotskom stilu, koja uistinu odgovara njihovoj kulturi i ekonomskom blagostanju. Dobri su i praktični katolici, a u njihovim žilama teče krv naših starih plemića. Najradikalniji su hrvatski nacijonalisti, a sve što je hrvatsko, to im je sveto. Naša je granica od Keče samo jedan kilometar na sjeveroistok prema mjestancu Kloriju. Vrlo žale, što ih je sudbina, kako oni kažu, za vlas odcijepila od matere zemlje.

Krašovani

Krašovana ima oko devet hiljada. Oni su u krajeve, koje danas nastavaju, došli iz Bosne, negdje svršetkom četrnaestog ili početkom petnaestog vijeka. Uklonili su se onima, koji su dolazili u Bosnu bježeći ispred Turaka, čim su oni počeli da pritišću Balkan. Sve do nazad malo vremena govorili su čistom ikavicom. Poslije rata, dok su krašovanski krajevi zajedno s istoimenom rijekom Karaš, bili pod Jugoslavijom, poprimili su samo u nekojim riječima ekavicu. U molitvi pak i u crkvenom pjevanju zadržali su ikavicu i u onim riječima, koje inače izgovaraju ekavicom. Ženska im je nošnja nešto po sredini između bosanske i dalmatinsko-zagorske ženske nošnje. Muška je nošnja nešto između hrvatsko-zagorske i karlovačke seoske narodne nošnje. Kod njih samih postoji usmena tradicija, da su došli iz Bosne preko Srbije. Što je najglavnije, oni se svi osjećaju Hrvatima i ponose se time. Svaki onaj, koji bi se usudio da dirne u tu njihovu hrvatsku svijest, onog časa bi izgubio njihovu naklonost, i smatrali bi ga svojim neprijateljem. Zato ih se duboko dojmila vijest ili bolje polemika od nazad nekoliko godina, kada su ih naša gospoda proglašivala katoličkim Srbima. Oni kažu: »Mi smo malen list velikog hrvatskog stabla, koji je oluja odnijela ovamo daleko od naše majke Hrvatske, ali mi jesmo i ostat ćemo Hrvati, kako smo to bili već kroz toliko stotina godina. Stoga mi molimo našu braću u domovini, da se sjete nas u duhovnim i kulturnim potrebama«. Ovako je svršavala skoro svaka njihova nazdravica, što su ih izrekli O. P. Vlašiću i meni prigodom naših misija u Rumunjskoj.

Kulturne prilike

Da se odhrvaju mađaronstvu, a sada rumunizaciji, u svim našim mjestima osnovane su konfesionalne škole, koje je narod sam uzdržavao sve do pred malo godina. Konvencijom između Jugoslavije i Rumunjske postale su ove škole državne i dobile su naše učitelje. Ti naši učitelji vrlo lijepo rade s gospodom župnicima, da sačuvaju jezik, kulturne tekovine našeg naroda i da podignu u njima hrvatsku narodnu svijest, koja jedina, uz vjeru, može da ih spasi od porumunjenja. Osobito lijepo rade naši učitelji u Klokotiću, Vodniku i Ravniku. Svim tim župama upravlja vrijedni i agilni župnik g. Milja Kurth. On je inače Nijemac, ali je u tri godine vrlo dobro naučio hrvatski. Svojim svećeničkim, kulturnim i socijalnim radom podigao je ovo mjesto, a osobito Klokotić na prvo mjesto između svih krašovanskih sela. »Tu je naša tvrđava i vjere i hrvatstva«, kažu Krašovani iz drugih mjesta. Osnovao je također gospodarskoprosvjetnu zadrugu. Ona se, uz promicanje gospodarstva brine još za crkvene proslave, pjevanje, predstave i uopće kulturne zabave. S gospodarske strane najviše zadruga radi oko osiguranja marve. To je jedina zadruga ove vrste među Hrvatima u Rumunjskoj, a koja je na čast g. župniku i od velike koristi samom mjestu. U svim mjestima postoje hrvatske čitaonice, gdje se ljudi skupljaju na čitanje, ali su u velikoj nestašici s našim knjigama i novinama, pa većinom čitaju madžarske ili njemačke novine, što ih izdavaju madžarske i njemačke manjine u Rumunjskoj. Naši su odviše slabi i brojčano maleni, da bi mogli izdavati nešto svoje. Mole stoga svu braću u Hrvatskoj, a osobito naša kulturna i književna društva, Sv. Jeronima, Maticu Hrvatsku, da ih se sjete s kojom lijepom knjigom. Njima dobro dolaze stari kalendari i glasnici. U ovom smislu je društvo sv. Jeronima već nešto učinilo, ali interes svih nas za našu braću u Rumunjskoj treba da bude stalan, ako ne želimo, da se izgube u moru tuđinstva.

Što je najgore, naši su učitelji poslani tamo bez ikakvog školskog materijala, i nitko se ne brine da im pomogne. Obećanja, koja su im dana, ostala su još uvijek samo obećanja... I oni mole, da ih se sjetimo starim početnicama, čitankama ili drugim knjigama. Ima slučajeva, da u cijelom razredu nema hrvatske početnice. Učitelji se moraju mučiti pišući sve na ploču i učeći djecu s ploče. Kako je to drukčije uređeno kod madžarskih i njemačkih manjina, jer se ljudi brinu za svoje.

Ekonomske prilike

Već sam prije spomenuo, da Kečani ekonomski od svih stoje najbolje. Pojedini gazde imaju po više vagona pšenice i kukuruza. Bave se na veliko gojenjem svinja, peradi i goveda. Slične su prilike i u Rekašu sa Šokcima. Oba ova mjesta nalaze se u bogatom i ravnom Banatu. Tu samo mlijeko i med teče prema našim krševitim krajevima Hercegovine, Dalmacije i Hrvatskog Primorja. Sasvim drukčije je s Krašovanima. Njihovo je zemljište brežuljkasto. Zemlja većinom ilovača. Kukuruz i pšenica slabo uspijevaju. Jedino što dobro uspijeva jest krumpir i razno voće. Ljudi se zato bave ponajviše stočarstvom. Od stoke imaju najviše ovaca. Životinja velikog zuba skoro da i nemaju. Od ovaca dobivaju i hranu i odijelo. Vrlo je lijepo kod njih razvijena domaća kožarska industrija.

Njihovi kožnati kaputi i grudeži su tako lijepi i narodnim motivima ukrašeni, da ih je ljepota pogledati. Do novaca teško dolaze, jer nemaju što da prodaju. Porezi na zemljište (zemljarina) su dosta veliki, pa se često dogodi, da im se porezna uprava naplaćuje na zemljištu u slučaju da ne mogu isplatiti porez u novcu. Ovo u stvari znači baciti ih na ulicu, jer u tvornicama je manjinski čovjek slabo viđen i teško ili bolje nikako ne dolazi do namještenja. Sada u zadnje vrijeme je malo bolje, ali je još uvijek teško. Isto vrijedi i za manjinsku inteligenciju. Prilike su danas takve, da nitko više ne može dobiti državne službe, ako nije pravi Rumunj. Zato su Krašovani ostali bez inteligencije u pravom smislu riječi. Jedini inteligenat između njih je advokat Dr. Franjo Đuras. Između Kečana i Šokaca ima izobraženih ljudi, ali bez ikakve socijalne svrhe, već samo iz želje za naobrazbom. Iz svega se ovoga vidi, da su naši ljudi upućeni sami na se i teško će se ikada podići u onim krajevima, gdje su ekonomske prilike slabe. Prisutnost naših učitelja i njihov kulturni rad od neprocjenjive su vrijednosti za naše u Rumunjskoj i u ekonomskom pogledu. Svima nam je dakle dužnost, da ih potpomognemo u njihovoj teškoj misiji u radu za našu braću.

Obiteljski život

Obitelj je na dosta visokom stupnju, a ipak ta sela od godine na godinu dosta opadaju. Još se najbolje drže siromašna krašovanska sela. Najglavniji razlog tom opadanju jest degeneracija. Ovo osobito vrijedi za Keču i Rekaš. U ovim mjestima su naši pomiješani s Nijemcima i Madžarima. Da se održe, vjenčavaju se uvijek međusobno. Ali jer ih je malo, svi su u užim krvnim vezama. Vjenčavaju se redovito u trećem, a često i u drugom koljenu. Rijetko kad u četvrtom ili petom, jer daljeg rodbinstva uopće nemaju, a od Krašovana su prilično udaljeni. Upravo srce puca čovjeku, kada se prošeće Kečom. Vidiš luksuzno uređene kuće s najmodernijim pokućstvom, silno bogatsvo i plodnost njihovih polja, a gotovo i ne vidiš djeteta. Jedno i nijedno po obitelji i to je sve! Obitelji s više djece prava su rijetkost. To su sretne obitelji, kažu oni, koje je Bog blagoslovio s djecom. Mnogi bi žrtvovali sve svoje imanje, da im Bog dade samo jedno dijete. Upravo plaču nekoji mladi parovi videći se sasvim osamljeni bez nade, da će ikada imati za koga da rade. U zadnje su vrijeme počeli da se približuju Krašovanima, da se mladež upozna i uzme, pa da onda opet kroz ta sela proteče nova i svježa krv. Drugi i općeniti razlog opadanja je rano vjenčavanje. Vjenčavaju se upravo djeca. Mladići obično imaju 17—18 godina, a djevojke od 15—18. Koja ima više od 18 godina, već je stara za udaju. Čovjek kada gleda te djevojke ili bolje djecu, a već se vjenčavaju ili su vjenčani, najrađe bi zaplakao.

Posljedica toga jest, da su djeca blijeda, slaba, anemična. Žene su slabe, blijede, nerazvijene, kakve često ostanu kroz cijeli život. Naravno da takve majke ne mogu da imaju brojnu djecu. Prvim ili drugim porodom se izrode, navuku na se razne upale, srčanu i živčanu bolest. Obiteljska skrb, bračne i majčine dužnosti brzo ih istroše. Imaju 40 godina, a izgledaju kao starice od 60 godina. Mladenci su djeca, kojima je još potrebna toplina, majčine ljubavi, briga i savjet očev, a ne da sami budu oci i majke. Ovo abnormalno stanje nastupilo je poslije rata, i to s takvim okolnostima, da će se to teško izliječiti. Mladići naime u 18. godini moraju u premilitarnu službu. Pokvarenost je danas svagdje velika, a pogotovo u Rumunjskoj, gdje gotovo i nema rimokatolika. Mnogi mladić, koji bi ušao u službu prije vjenčanja, pokvario bi se i navukao na se koju sramotnu bolest. Međutim oni, koji bi se vjenčali prije, iz ljubavi prema svojoj mladoj ženi, čuvali bi se svakog nereda i dolazili kući dobri i zdravi. To je prisililo roditelje, da mladež udome prije vremena. Na ovaj način stvorio se jedan običaj, koji ima dosta teških posljedica i za djecu i za roditelje. Što je najgore, ta mladež ne može još da shvati svu težinu bračnih dužnosti ni svetost obiteljske ljubavi, pa se događa da se, kao djeca, zavade i za malenkost rastave. Sve se to zajedno svrši, kako oni kažu, u ciganskom braku, ili kako bismo to mi kazali, civilnim vjenčanjem ili javnim konkubinatom. Velik je to posao i muka za svećenike, koji moraju da duboko oru, ako hoće da iščupaju sav taj korak iz tih naših dragih mjesta. Naravno da su ovo samo iznimke. Općenito je obiteljski život miran, pun sućuti i vjernosti jednog prema drugomu.

Uloga Crkve i vjere

Prelistavajući arhiv najveće naše župe u Rumunjskoj u (Carasovi) Krašovi naišao sam na jedan interesantan podatak od g. 1420. Ostavio nam ga je nekoji franjevac misijonar, po svoj prilici Dalmatinac, koji je bio došao tamo preko Bosne, da propovijeda vjeru Kristovu. On piše: »U gornjem toku rijeke Karaša između brda i gustih šuma nalazi se nekoliko slavenskih naselja. Ona imaju potpuno uređenu svoju župu. Kada dođeš k njima, odmah te pitaju: »Tko te je poslao?« I ako te nije poslao rimski papa, nego Bizant ili koji drugi, ne će da te slušaju«. Iz ovoga se vidi, kako su oni već onda bili dobri katolici, odani zapadnoj Crkvi. Listajući dalje arhiv naišao sam na nekoliko mjesta, gdje se hvali kat. Crkva, papa i celibat svećenika. Iz svega ovoga se dade zaključiti, da su oni i Hrvati i katolici, i to neobično jaki, jer su kroz punih pet vjekova u moru bizantinizma, islamizma, bogumilstva, mađaronstva, znali sačuvati svoju vjeru i svoju narodnost. Tu istu ulogu igraju i danas vjera i Crkva među Hrvatima u Rumunjskoj. Najteže im je, što nemaju svećenika svoje krvi tamo od 1821. godine. Župni stan u Krašovi bio je stari franjevački samostan bosanske provincije. Najprije su u Krašovi bili franjevci, a zatim, do spomenute godine, isusovci. Madžarskoj politici nije prijao rad naših svećenika, pa su bili najprije istjerani franjevci, a onda isusovci. Sve župe bile su dodijeljene madžarskim svećenicima. Sa svim tim u crkvama se uvijek molilo i pjevalo hrvatski. Madžarske su vlasti i to htjele zapriječiti, ali duhovna vlast to nije htjela dopustiti. Naprotiv, biskupi su silili, kao što i danas čine, svoje svećenike, da nauče hrvatski, da mogu narod ispovijedati i propovijedati mu riječ Božju. Kada nigdje naši ljudi nisu mogli da javno progovore hrvatski, u crkvi bi se izjadali svomu Bogu u tihoj molitvi i zanosno mu pjevali na svom milom hrvatskom jeziku. Da nije bilo crkve, već bi davno zamrla hrvatska riječ na njihovim usnama. Oni su mi više puta rekli: »Vjera nas je očuvala u prošlosti od svih naših neprijatelja, a čuva nas i danas, da se ne povlačimo uz najlaskavija obećanja. Crkva je simbol naše ljubavi prema dragom hrvatskom narodu«. Ne prođe nijedna crkvena funkcija, a da se u crkvi ne ore iz svih grla one mile crkvene i hrvatske pjesme: »Zdravo Djevo Kraljice Hrvata«, »Do nebesa nek se ori«. Župnici, iako nisu Hrvati, čine sve da u njima sačuvaju vjerski i nacijonalni duh. Oni su uvjereni, da kad ti ljudi prestanu biti Hrvati, da će izginuti u moru rumunjstva i da će prestati biti katolici. Znadu oni, da se bez nacijonalnog osjećaja ne bi mogli odhrvati protukatoličkoj propagandi.

Katolička Akcija

Ugodno sam bio iznenađen, kada sam u svim tim župama našao organiziranu mladež prema tipu H. K. A. Najprvo su se u Rumunjskoj organizirali Nijemci u »Jugendverein«. Tada su se organizirali i Madžari. Videći župnici, da jedino pomoću organizirane mladeži mogu da preporode svoje župe, organizirali su i našu mladež, premda ih to stoji puno truda, jer ne poznaju dobro jezika. U svim našim mjestima postoje društva kat. mladića i kat. djevojaka. Ova su društva prikupila cvijet seoskih mladića i djevojaka. Djecu jednog i drugog spola pripravljaju za podmladak gore spomenutih društava. Muževi i žene nemaju svoga društva, ali zato muževi sudjeluju s mladićima, a mlađe žene s djevojkama. Tako su u stvari organizirane potpune župe. Drže svoje redovite mjesečne sastanke. Izvršuju, prema direktivama župnika, i svoje vjerske dužnosti. Priređuju također kroz godinu po nekoliko zabava i uče hrvatske narodne i crkvene pjesme. Najteže im je bilo doći do dobrih predstava ili šala, ali sada su sva ta društva priključena centrali K. A. u Zagrebu, koja će ih u buduće opskrbljivati svim potrebnim materijalom. Najbolje je mladež organizirana u Klokotiću, gdje se nalazi već spomenuti i revni župnik g. M. Kurth. On je, kako sam već prije spomenuo, u najljepšim odnošajima s našim učiteljima, koji s njime vrlo aktivno surađuju na podizanju našeg naroda i u vjerskom i u nacionalnom smislu. I u drugim mjestima bi naši učitelji vrlo rado surađivali s gospodom župnicima, ali oni su ili odviše stari, pa ne shvaćaju moderne prilike ili pak ne znaju dovoljno hrvatski. Nekoji od naših učitelja došli su u Rumunjsku malo liberalno nastrojeni, kao što su nažalost često naši učitelji, ali su uvidjeli, da je jedina vjera, koja je očuvala u prošlosti naš živalj, kao što ga i danas čuva. Shvatili su, da sami moraju prednjačiti dobrim primjerom i tijesno surađivati sa župnikom, ako hoće da postignu cilj, radi koga su od naše države poslani među rumunjske Hrvate. Kada će to shvatiti neki naši učitelji u Hrvatskoj, to sam Bog znade... Iz svega ovoga možemo zaključiti, da naša hrvatska katolička sela u Rumunjskoj čeka bolja budućnost. Katolička akcija preporađa ih u vjeri naših pređa, a marljivim radom naših učitelja i gospode župnika podignut će se na viši stupanj kulture i ekonomskog blagostanja.

Napisao sam ovo par riječi o našoj braći u Rumunjskoj s namjerom, da upoznam hrvatsku javnost s radom, životom, nevoljama i borbama naših s one strane naše istočne granice. Svi mi treba da se s poštovanjem i ljubavlju sjećamo naših iseljenika, koje je borba života bacila daleko od mile nam hrvatske domovine.

O. Blaž Štefanić

Kroz selo

U zoru pjevaju selom
pjesmu uranka pijetli.
Rađa se dan za gorama,
počelo da se svijetli.

Njihovi zvonki glasovi
ljude ne straše,
Bude na život i rad
drago selo naše.

Ivica Jurac

Vjera u Boga

Mnogo i često naglašava se ovo geslo. Mnogo se o njemu piše, govori i razglaba. A kad se o nekom predmetu toliko pripovijeda, mora da je on znamenit i važan.

Mi smo o tom uvjereni, ali imade ljudi, koji takvim geslima osporavaju svaku vrijednost. Ti ljudi zatvaraju oči, bilo svijesno ili nesvijesno, ili pak navlače na oči obojene naočale, samo da ne vide pravo. Po zanimanju su obično neseljaci. Ljudi širih pogleda, koji hoće da vode. I na žalost njima to i uspijeva, samo teško narodu, koji ih slijedi.

Kod nas, na sreću takvi ljudi nisu došli do jačeg izražaja. Stjepan Radić u svojoj dalekovidnosti ne samo da nije osporavao vrijednost ovakvim geslima, već je upravo ovakvo geslo stavio na program svoga života, za svijetlo svome pokretu.

Vjera u Boga prvi je dio njegova gesla. Malo riječi, ali puno značenje. Vjera u Boga, ta o tom bi se dale pisati, a i pišu se debele knjige. Te tri riječi nisu iscrpli prošli vjekovi, niti će ih obuhvatili buduća stoljeća. O tome su pisali mnogi, u zadnje vrijeme i neki seljaci.

U svakom takvom razlaganju našao sam nešto novo, vrijedno da se pročita i zapamti. Ali vidio sam i to, da predmet nije još iscrpljen, da nije još obuhvaćen. Zato sam odlučio, da i ja nešto u tu svrhu pridonesem.

Vjera u Boga, kako malen i sitan osjećam se, kad izgovaram te riječi. A pisati o njima, ja neuk, prost seljak, nije li to odviše smjelo — drsko?... Ali ne, nije.

Vladimir Nazor govori na jednom mjestu: »Bože, koji pusti, da vo te rukom, buba cikom slavi«.

Zato ću i ja govoriti svojim duhom, svojim jezikom, onako, kako znam.

»Vjerujem u jednoga Boga«, kako divno i veličanstveno odjekuje sa svečane Mise.

Tko je taj veličanstveni i svesilni Bog, u kojega vjerujem?

On je Onaj, koji mi je dao razum, da Ga mogu spoznati, koji mi je dao oči, da Ga gledam u Njegovim djelima, koji mi je dao jezik, da Ga slavim, srce, da Ga ljubim.

Gdje je spoznanje u životinja, gdje im je govor, kakvo je njihovo srce? Kako li je u njih bezbojan, tup, prazan i besciljan pogled!

Bože, treba da se bacim u prah pred Tobom. Treba da kriknem bolno, da se skameni srce tigra, da zaplačem gorko, neka se kamenje gane, a sve nad današnjim čovjekom, koji hoće da bude životinja.

Bože, u cvjetnim livadama našim i raskošno rascvjetanim krošnjama mi Te gledamo. U bistrini proljetnog obzorja, u sjaju sunca, u titraju zvijezda ukazuješ nam se, Gospode. U blijesku munja, u glasu groma, mi vidimo i poznajemo silu Tvoju.

Vjerujem u Boga, a to znači vjerujemo, da je od Njega sve, što imamo, što jesmo, što možemo. Sami po sebi nemamo baš ništa, jer mi ne potječemo od samih sebe. Iz toga slijedi, da Mu moramo biti zahvalni, da Ga moramo ljubiti. Ako ustreba, i život svoj položiti za Nj. Jer što mu tada dajemo,... ono, što je i onako Njegovo.

Vjera u Boga znači vjeru u sve istine, koje nam Bog objavljuje, po stvorovima svojim.

Vjera u Boga znači vjeru u sve ono, što nam je druga božanska osoba objavila i što nas Crkva uči vjerovati. Govoriti o vjeri u Boga, a prezirati Crkvu i njezine poglavare znači hvaliti sunce, a udaljivati se od njegova sjaja i topline u mračan, zagušljiv i otrovan podrum.

Ne može imati Boga za oca, tko nema Crkvu za majku.

Katolička Akcija je dobro uređena vojska, koja hoće da u ovim teškim vremenima omogući svim svojim članovima što dublje proživljavanje vjere u Boga.

Ljubite se među sobom rekao je Isus Krist. To je dakle vjera u Boga. Ne cijela vjera, to jesamo odsjev vjere. Isto tako, kao što ni sunčane zrake nisu sunce, već njegov odsjev.

Vjera u Boga traži: Ljubi Gospodina Boga mišlju, riječju i djelom, a odraz je ovome u ljubavi prema bližnjemu.

»O svakoj praznoj riječi dat će čovjek račun«. I »Budite savršeni, kao što je savršen vaš Otac nebeski«, govori Krist. To je mjerilo vjere, to je vjera u Boga.

Franjo Perinić, Skomaš

Prijatelju, zašto ne ideš u Skomaše?

Prije nekoliko godina raširio je Sv. Otac Papa Pijo XI. Katoličku Akciju po cijelom kršćanskom svijetu. To je izvanstranačka i izvanpolitička organizacija. Na čelu hrvatske Katoličke Akcije u našoj nadbiskupiji je sam preuzv. g. Dr. Alojzije Stepinac. Svaki stalež ima svoje staleško društvo, pa tako i mi seljački mladići imamo svoje društvo, koje se skraćeno zove hrv. Skom. Nažalost ima i takvih, koji su protivnici hrv. Skomaša. Jedni govore, da smo mi Skomaši protiv HSS., drugi govore, da smo »popovci« i slično. No mi se ne smijemo obazirati na ovakve primjedbe. To svi dobro znamo, da je to prosta laž. Zato ne klonimo duhom, kad čujemo ovakve klevete. Naprotiv, organizirajmo se još jače! Pozivajmo i svoje drugove u naše organizacije. No nažalost ima mnogo mladića, koji nikako ne će u Skom-aše.

Nedavno sam rekao jednom mladiću:
»Prijatelju, zašto ti ne ideš u Skomaše?«
Dobio sam ovaj odgovor:
»Pa kaj bum tam, ja sem ne tak bedast, da bi tam svoju mladost potepal«.
»Pa kako ti to misliš?« upitam ga.
»Pa tak, kaj bum to hodil na sastanke, kajti za mene su zabave«.
»Dobro, ja ti priznam, da si mlad, ali ti se možeš i u našem društvu zabavljati. Na sastancima ćeš čuti lijepa predavanja, govore, deklamacije i t. d., pa se možeš izvježbati u govorništvu. Zatim društvo hrv. Skom priređuje igrokaze i akademije prosvjetne i šaljive«.
Nato mi veli on:
»Ah pusti me na miru, kajti ja morem i brez toga sega pošteno živeti«.
Još sam mu s par riječi napomenuo od kolike je važnosti hrv. Skom. Ali uza sve moje nastojanje, on je ostao tvrdoglav.
I doista pustio sam ga na miru. Uvidio sam, da je slabo odgojen. Roditelji bi morali više pažnje posvetiti odgoju svoje djece.
U današnje vrijeme od velike su potrebe katoličke omladinske organizacije. Zato ne bi smjelo biti mladića, koji ne bi bio u društvu hrv. Skomaša. A mi, koji smo već organizirani, ne obazirajmo se ni na lijevo, ni na desno, već stupajmo hrabro napred! Pobjeda je sigurno naša, jer je

Bog s nama.

Kraljić Antun
Selnica, Međimurje

Iz sela i grada

U proljeće mirisno, kad se cvijećem obaspu bregovi i doli, kad buji život iz grudi zemlje i budi snagu u životu čovjeka, koji gazi to cvijeće, izlaze ljudi u rano jutro i gaze po toj rosnoj travi, stresaju zlatne kapljice s listića cvijeća. Potaru po koji cvijetak, a on to sve mučke podnosi, da nikomu ne kaže...
U jedno ovakvo jutro uranio je kršan i jak mladić sa sela. Bistre mu se oči cakle, kao one kapljice rose na laticama cvijeća. Ali on ponosno gazi, kao da prkosi mirisu i travi, kao da mu je sve to dosadilo. Misli mu lete daleko, preko svega toga i traže i traže mir i sreću tamo negdje u Gradu. U Gradu, koji mu njegove sanje dočaravaju tako lijepo. I on se zaputi u Grad, da traži svoju sreću. »U Grad, u Grad, tamo je bolji život!« Zato on ostavlja cvijeće i proljeće, ostavlja svoje rodno selo.

Sad on po danu radi u jednom tmurnom i prašnjavom magazinu, bez sunca i svjetlosti, večeri i noći posvećuje novopronađenom izvoru radosti... u smrdljivim i zagušljivim gostionicama, u mračnim gradskim četvrtima...

*

Tmuran je jesenski dan, pred samu noć crni oblaci prekrili su nebo, a oštre kapi jesenske kiše šibaju po gradskom pločniku. Noć već pomalo kao da prekriva okolinu nekim crnim, teškim krilima, i pritište sve jače i jače. U podrumskim gostionama pale se svijetla. Pjevaju neki glasovi, tek nalik na ljudske. Smijeh i hihot se čuje. Od vremena do vremena čuje se prasak čaše o zid uz gromoran smijeh i strašne kletve... Tu drugovi uživaju; iskorišćavaju mladost. Tu im je »smisao života«...
Daleko od gostionica u jednoj drvenoj baraki, koja je prije bila pokrivena papirom za pokrivanje, sad vjetar raznosi posljednje ostatke toga nekadašnjeg krova. Kroz šupljine te daščane barake čuje se teško disanje, disanje kojim čovjek diše samo jednom u životu — smrtni hropci. Dok drugovi njegovi piju, vesele se i čaše razbijaju, mladić, koji je nedavno došao sa sela, prevrće se na golim daskama, ostavljen od svih onih, koji su se s njim veselili... Krupnije kapi kiše, što od vremena do vremena padaju s raspalog krova, izazivlju kod njega sve češće i češće posljednje trzaje... Bore se bakcili tuberkuloze s njegovim, nekad jakim ustrojem tijela. A u isto vrijeme njegovu mladost, njegovu vedrinu i snagu kida zlokobna moć »drveta saznanja«... Prevrće mutnim očima, koje su nekad bile tako bistre, po mračnoj i mokroj svojoj izbi. Nikoga od svojih nema, da mu dadu čašu vode, da ugasi strašnu žeđu. Daleko su oni u selu i ne znadu za sudbinu »otpadnika«, »skitančine«. Nema tu srca, koje za nj kuca. A on se sprema, da preda zemlji još mladi svoj život.

Petar Tutavac

Izgrađujmo se u ljude

Opaža se u hrvatskom selu znatan kulturni napredak, koji je počeo poslije svjetskog rata prodirati kao proljetni vjetar u mutnu maglovitu sredinu sela, u kojoj je naše selo bilo skučeno, i počela je klijati prosvjeta u najudaljenijim predjelima Hrvatske. Narod je počeo mnogo čitati, a čitanjem upoznaje svijet i prilike u njemu, uviđa svoj položaj u velikoj zajednici čovječanstva, i prikuplja znanje o mnogim stvarima. Mnogi odlaze u grad, bilo da traže rad, bilo da odlaze u nauke i svaki donosi natrag u selo nešto novo, što se uhvatilo za njegovu dušu. Ljudima se to svidjelo i oni su od toga svog čovjeka mnogo pri-

hvatili i počeli to isto upotrebljavati u svom životu. Nesumnjivo, da su mnogo toga prihvatili što nije dobro, možda su prihvali najviše onoga što je zlo, ali sigurno je, da su prihvatili mnogo dobrih stvari. Uzmimo samo vladanje u društvu. Čovjek je mogao naučiti u gradu, da mora šutjeti kad drugi govore, da mora biti fin u odnošaju s drugima, da u društvu ne smije upotrebljavati nepristojne riječi i kleti, i konačno da mora znati i popuštati, a ne tjerati svoje do krvi. Svakako da mnogi to ne donese iz grada, nego se tamo nauči i mnogim zlim navikama, koje nije posjedovao prije svoga odlaska iz sela, ali mnogo seosko dijete imade u sebi ipak divnu sposobnost, da upija u svoju dušu ono, što jedobro, a ono što je zlo odbacuje.

Mnogo je pomogla proširenju prosvjete i današnja nastava u osnovnim školama, koja uči djecu o pristojnom vladanju, govori im o mnogim današnjim tekovinama i tako obogaćuje njihovu spoznaju o svemu.

U današnje hrvatsko selo počela je tek dolaziti prosvjeta, ali nije još potpuno ušla, a mora ući, pa zato moramo postaviti neke mreže prosuđivanja, kojom ćemo hvatati ono, što ulazi u naše selo pod imenom prosvjete, jer se često puta pod tim imenom skrivaju stvari koje su nekulturne, neprosvjetne. Jedno nam pitanje mora biti ono veliko rešeto, na kojem ćemo prorešetati sve što nam dolazi ususret pod imenom prosvjete, a to pitanje jest: »Koliko to meni koristi kao čovjeku, čovjeku koji želi zauzeti pravedan stav prema svemu« ; koliko će to mene oplemeniti?« Što nam padne kroz rešeto toga pitanja, vratimo onome, koji nam je dao ili bolje, bacimo u ponor osude, da se pljeva iskorjeni iz ljudske sredine.

U mladosti čovjek imade najveću naklonost da se zagrije za ono što opazi na drugome, da prihvaćaono što je za njega bilo dosad nepoznato, pa zato moramo vrlo dobro paziti, što ćemo prihvatiti od onog, koji nam se pričinja da više znade, nego mi. Prijeđimo potpuno u sitnice i na stvari, koje susrećemo, a mogu nam koristiti kod vanjske i nutarnje izgradnje do pravog čovjeka.

Vanjska izgradnja jednog mladića sastoji se u onome što drugi mogu opaziti, a nutarnja je ona, koja se vrši u našoj nutrinji, a koja se odražava i vrši upliv na našu vanjsku izgradnju. **Nutarnja izgradnja je potrebna da se prva dovrši, jer bez nje je vanjska izgradnja na pjeskovitom temelju.**

Nutarnja se izgradnja sastoji u staloženju svega neskladnog u našoj nutrinji, u potpunom obračunanju sa svima našim nazorima na svijet i život. Na pr. zauvijek izbiti iz duše sumnju, da postoji neka viša sila, koja lebdi nad nama, da postoji Bog, da je katolička vjera prava, da se moramo držati onoga, što ona

naučava, i to nam onda ostane kao mjerilo u svakom razgovoru o vjerama, o Božanstvu i od toga ne smijemo odstupati. Zatim moramo odlučiti, da ćemo vječno braniti pravicu, pa bilo to neznam kako teško, da ćemo ljubiti istinu, i kad ćemo je uvijk priznavati i da ne ćemo odstupati od nje i kukavički drhtati pred njom. Ako nekome nešto obećamo, moramo to ispuniti. To će nam unijeti blaženo zatišje u dušu i naša će smirena nutrina tražiti ravnotežu s našim vladanjem i tako će eto unutarnja izgradnja utjecati na vanjsku izgradnju.

Moramo nastojati u prvom redu kod vanjske izgradnje da se ne ćemo praviti drukčijima nego što smo u duši, jer to bi značilo farizejstvo, nego se moramo vladati onako, kakvi smo u duši. Vrlo lijepo je vidjeti na jednom seoskom mladiću ili djevojki, ako su fini sa svakim. Fini, ako je neko fin s njima, fini ako je neko grub i osoran prema njima. Teško je to, ali baš radi toga što je teško je uzvišeno i znak je neke duševne jakosti i plemenitosti. Ne ona takozvana gradska finoća, koja je neiskrena i nastavljena, nego prirodna finoća, koja izvire iz izgrađene nutrije. Fin mladić i djevojka naći će načina za svaku priliku kako će se vladati pa došao on u grad među građane, ili bio među seljacima, i znati će svoje vladanje odrediti prema mjestu na kome se nalazi.

Fin mladić i djevojka ne će skrenuti razgovor na nedostojne stvari, ne će kleti, vikati i prepirati se, jer se njegova nutrinja opire tome. Da se može istrijebiti iz naše seoske sredine kletva, naša bi prosvjeta bila mnogo i mnogo viša. Imade naroda, koji kletvu smatraju toplomjerom prosvjete i to duševne prosvjete jednog naroda. Kod nas se mnogo kune, znači da smo daleko od duševne kulture. Psovač je krivac svoje domovine, jer sramoti svoj narod. A zašto? Zato, jer nema snage, da sadržaj svoje svoje nutrinje zadrži u sebi, i time i svoje brojne drugove psovače pokazuje svijetu svoju domovinu zemljom duševnih slabića. Tko kune, nije fin, nije pristojan, nije izgrađen. Sličan je vjetrenjači, koju po volji okreće vjetar njihove duševne raskomadanosti. Ako vidimo čovjeka u elegantnom odijelu, a čujemo da kune, i odmah se uvjerili da ne samo da nije fin, kako smo u prvi mah mislili sudeći po vanjštini, nego nam se zamjeri jače, nego da je priprosto obučen. Prema tome vidimo, da je kletva slična poderanosti i zapuštenosti. Ako pak naprotiv nađemo čovjeka priprosto odjevenog, ali finog, priči nam se kao da je odjeven u grimiz i ukrašen zlatom. Dakle, **finoća je slična zlatu, ona je zlatna vrijedna.**

Možemo često puta vidjeti u nedjelju kod crkve takvog mladića ili djevojku gradski obučenog što se možda vratio kratko vrijeme među svoje. Smjesta ćemo znati što je donio iz grada. Ako upotrebljava nove kletve, nove nepristojne izraze, samo da se pokaže pred drugim u što većem svijetlu, ne samo

da ga moramo žaliti, što nije fin, nego bi morali zaplakati nad njim, što je izgubio ono dobro što je ponio sobom u grad i nasrkao se zla u svijetu. **Otišao je iz sela bogat u neukusnom odijelu, a vratio se sirota u lijepom, modernom.** To je žalosno i vrlo, vrlo maleno, čovjeka silno ponizuje.

Nastavimo zato široke mreže na sve ono što opazimo, dobro zadržimo, zlo odbacimo i izgrađujmo se u prave ljude, koji će zauzeti svoje pravo mjesto u svijetu koje je dostojno čovjeka. Seoski mladić i djevojka moraju mnogo čitati, čitati dobre knjige koje će ih oplemeniti. A kad smo plemeniti i kad smo se izgradili, ne može vrijedna stvar uzdrmati naš položaj u svijetu.

Vinko Kos

Pšenično klasje.

(Pjesma po priči)

U davnini davnoj to bijaše,
Kad Bog mili zemljom putovaše,
Onda zemlja plodnija je bila,
Bolji rod je ona donosila.
Klasovi su u pšenice bili,
Da do zemlje oni su vili,
Sve do vrha zrnje nanizano,
Kamo biser bješe poredano.
Ali ljudi usred svoje sreće
Božji zakon poštivati neće.
Božji darak brzo zaborave
Pa visoko dižu svoje glave.
Tako isto i onda je bilo
Ali im se ljuto osvetilo.
Jedna žena poljem je hodila
Sa sobom je sinka svog vodila.
Polje bješe obraslo pšenicom
Talase se ko more pjenicom.
Hodala je žena preko polja
Njeno dijete haljine uprlja
Od pšenice žena klas otkane
Da očisti djetetu haljine.
Dragi Bogo prođe baš onuda
Pa se zgražo od golemog čuda
Vidio je žena što uradi
Blagoslovom njegovim što radi.
Bog se dragi na to naljutio
Pa je ženi tako govorio:
»Odsad zrnje rodit ne će više
Nit da poljem pšenica miriše,
Ljudi nisu vrijedni Božjeg dara
Pa neka ih strašno glad pokara.«
Oni koji čuše ove riječi
Prestraše se, da ih glad ne zgnječi,
Pa su smjerno na koljena pali
Gospodina molit Boga stali,
Da bi barem nešto ostavio
I da ne bi sve im uništio,
Ako ni to zavrijedili nisu,
Bar za one koji pravedni su.
I Gospodin smiluje se njima
On oprosti dobar pravednima
I ostavi ovo žita malo
Al će dužno trudu ostat ralo
Izobilja zemlja poznat ne će
I to još do ovog dana teče:
Malo zrnja, a ostalo slama
Mnogo muke, malo ploda nama.
Ovako se vazda dogodilo
Čovječanstvo kad se uzlobilo
Mjesto da svi dobro Boga slave
Oholo su digli svoje glave.

Ivan Tutavac

Organizacijski vjesnik

Društvima hrv. kat. seljačke ženske omladine

Osim onih društava, što su donijeli svoje izvještaje rada na proslavi dana Krista Kralja, neka su društva poslala izvještaje. Ali vidim, da su neka društva upravo kao na umoru. Ne javljaju se. Zar ne rade uopće? Znam, da neka godišnja doba zahtijevaju mnogo rada na polju, ali i zima nam je brzo na izmaku, a da nijednog izvještaja od njih ne primismo. Čudi me. Jeste li imali kakve priredbe? Ima li vaše društvo često sastanke? Što radite na tim sastancima? Kad ste imale duhovne vježbe i koliko je članica prisustvovalo? Javite nam se. Nije teško zapamtiti adresu: Katolička Akcija Zagreb.

Članice naših organizacija stupile su u svoje društvo s namjerom da za to društvo nešto učine. Čemu bi djevojka bila u tom društvu, čemu bi ona bila odgovorni član toga društva, kad ne bi nastojala dati društvu barem nešto, barem mali dio svoga rada? Naše članice moraju to imati u vidu. Moraju biti svijesne, da su ženski apostoli, moraju znati, da treba neumorno raditi na njivi Božjoj. Bog nas je pozvao, da radimo na njegovom polju, i mi treba da iskoristimo dan »jer noć se približuje«. Nikada ne znamo kad bi ta noć mogla doći, ali ona je neminovna i onda će nas u sumraku zapitati: što smo radile, dok je bio dan? — Katolička djevojka, članica naše organizacije nastojat će da na svakom koraku učini nešto za svetu stvar i kad je noć zapita u sumraku, što je uradila, ne će se stidjeti pred sobom, dapače, ona će biti zadovoljna i moći će priznati pred svojom savjesti, da je iskoristila vrijeme za spasenje svoje duše i duše drugih.

Katolička djevojka će čitati svoje glasilo »Seljačku Omladinu«. Ona ne će, kad je primi, baciti u pozadinu, nego će na dušak sve pročitati i dati će drugima čitati. Ona će k tome nastojati da i ona nešto slično napiše.

Predsjednica Okružja SKOMK-e

VIJESTI PODSAVEZA

Osnutak interdijecezanskog Podsaveza

Javljamo svim Skomovima širom hrvatske domovine, da je predsjedništvo biskupskih konferencija osnovalo Podsavez hrvatskih katoličkih seljačkih omladinaca, i dekretom od 18. XII. 1938. imenovala za predsjednika Podsaveza Domagoja Ružičića, a za duhovnika vlč. g. Vilima Pernjaka.

U odbor Podsaveza unišli su, osim predsjednika D. Ružičića, kao podpredsjednik Ivo Žuvela, tajnik Ivan Zgorelec, blagajnik Mijo Pleše. — Zagrebačko dijecezansko Okružje zastupaju u Predstavničkom odboru Podsaveza: predsjednik Okružja Matej Tomac i tajnik Nikola Jednačak, koji ujedno sačinjavaju Nadzorni odbor Podsaveza.

Ovim je konačno i naš pokret dobio svoju nacijonalnu interdijecezansku centralu.

Svim Skomovima izvan zagrebačke nadbiskupije

Upozoravamo sve Skomove izvan zagrebačke nadbiskupije, da prijave svoja društva Podsavezu. U prijavi neka navedu ime i prezime duhovnika, predsjednika i tajnika, kao i broj članova svoje organizacije.

Osnivanje novih Okružja

Kao prvu točku svog radnog programa za ovu godinu, uzeo je Podsavez osnivanje Okružja u svim biskupijama, gdje postoje naša društva. Predsjednici i tajnici tih Okružja bit će ujedno članovi Predstavničkog odbora Podsaveza.

Svaka biskupija, u kojoj postoje naša društva, mora imati Okružje, kao svoju dijecezansku centralu. Dok

se Okružja ne osnuju, Podsavez će direktno upravljati s društvima. Bog s nama!

Podsavez hrvatskih katolički seljačkih društava

ZAGREB
Kaptol 31

Poslovne društvene knjige.

Naši izaslanici, koji pohađaju društva, opažaju u mnogim organizacijama jedan veliki nedostatak, a to je pomanjkanje poslovnih društvenih knjiga. Bez toga ne može društvo napredovati. Urudžbeni zapisnik, blagajnički dnevnik, članska knjiga, pa knjiga zapisnika odborskih sjednica i društvenih sastanaka, to su sve stvari koje su neophodno potrebite za svako društvo. Međutim nije dovoljno samo imati te knjige, nego ih treba znati i voditi, i to uredno voditi. Izaslanici našega Okružja upućuju svakom prilikom članove u vođenje tih knjiga, pa se u tu svrhu održavaju i tečajevi. Pisane upute o svim tim stvarima nalaze se u »Priručniku za društva Katoličke Akcije«, pa će biti u interesu svakoga društva da ga sebi nabavi. »Priručnik« kao i sve društvene poslovne knjige naručuju se kod Nadbiskupijske centrale K. A., Zagreb, Kaptol 31.

Društveni tečajevi.

Važno za svako društvo jest da drži tečajeve, jer riječ jače djeluje od slova. Tečajevi se sastoje od više predavanja koja slijede jedno za drugim, a mogu trajati jedan ili više dana. Najobičniji su i najpotrebniji: organizacijsko-tehnički i socijalni tečajevi.

U organizacijsko-tehničkim tečajevima se drže predavanja o organizaciji SKOM-a i SKOMK-e, napose o ciljevima tih organizacija, naravi njihovoj, o načinu rada u njima, o apostolatu; nadalje o osnivanju društva, o odboru i pojedinim članovima odbora, o knjigovodstvu, o sjednicama, skupštinama, skupnim sastancima i odsjecima (sekcijama).

Socijalni su tečajevi na kojima se drže socijalna predavanja, pa se tako slušači upućuju u razumijevanje raznih socijalnih znanstvenih sustava (sistema) i u razna socijalna (društvena) pitanja. Na tim se predavanjima govori o liberalizmu, kapitalizmu, socijalizmu i komunizmu, kršćanskom solidarizmu; nadalje o seljačkom, radničkom, obrtničkom pitanju. Osobita je zadaća tih tečajeva da iz njih iziđu agitatori protiv komunizma i propagatori kršćanske ljubavi i pravde u ljudskom društvu.

Ima još i drugih tečajeva, kao tečaj za pobornike, na kojem se drže predavanja za uzgoj onih izabranih, ponajboljih u društvima — predvodnika ili pobornika. Zatim mogu tečajevi biti apogoletski (obrana vjere), liturgijski (za razumijevanje obreda i crkvenog života), književni (za pisanje i razumijevanje napisanoga), povjesni, zemljopisni i sl.

Radno kolo.

Nema sumnje da rad u svakom društvu, pa tako i u društvima K. A. ovisi o agilnosti i požrtvovnosti pojedinih članova, jer svi nisu jednako ni sposobni ni marljivi. Radno kolo je skup takvih pojedinaca — pobornika — koji daju život i uvjetuju napredak društva. Zato je potrebno da se u svakom društvu izluče najbolji koji će se u tim radnim kolima sastajati odgajati i prosvjetljivati za pobornike. Preporuča se stoga svim društvima K. A. da osnuju svoje radno kolo, jer će samo tako moći društvo da radi i dalje osvaja.

Tajnik Bisk. Okružja SKOM-a

Pun je raj dobrih djela, a pakao dobrih volja.
Nitko ne može cijelom svijetu kolača zamjesiti.

Pošaljite dopise o svom radu!

Dopisi naših društava

SKOMAŠI I SKOMAŠICE U KAMENSKOM

U Kamenskom kraj Karlovca su osnovana gotovo sva društva Katoličke Akcije. Postoji društvo Kat. muževa, Katol. žena, Kat. djevojaka i mladića. U župi buji vjerski život, osjeća se kraj nekako preporođen u duhovnom pogledu.

Osobito lijepo rade omladinska društva Skomaši i Skomašice. Među omladinom rade i svojim dobrim primjerom svijetle, pa je veselje vidjeti njih u svom zajedničkom radu.

Zaista se mogu hrvatska sela radovati s ovakvom omladinom, a među njih spada i Kamensko kraj Karlovca.

Skomaši iz Kamenskog

DOPIS IZ STENJEVCA

U nedjelju 26. II. održao je Hrvatski »SKOM« zajedno sa »SKOM-kom« komemoraciju za Sv. O. Pija XI. u Katoličkoj dvorani u Stenjevcu. Tom prigodom je naraštajac Tomešić vrlo lijepo deklamirao jednu Kornerovu pjesmu u slavu velikom pokojniku. Tajnik Branko Krizmanić održao je iscrpljivo i uspjelo predavanje o životu i radu † Pija XI.

Nakon komemoracije održani su zasebni sastanci »SKOM-a« i »SKOM-ke«.

Sastanku »SKOM-ke« pribivale su iz Zagreba gđice: M. H., potpredsjednica Podsaveza i Draga Tambača, odbornica Podsaveza. Gđica M. H. održala je tom prigodom predavanje o organizacijskom životu.

Na sastanku »SKOM-a« govorio je Domagoj Ružičić, predsjednik Podsaveza: »Kakav treba biti Skomaš u privatnom i javnom životu.«

Bog s nama!

Za svakidašnji život

O CIJEPLJENJU

Liječnička je znanost postigla najveće uspjehe u borbi sa zaraznim bolestima. Nije tome davno, što su cijele pokrajine opustjele uslijed haranja zaraznih bolesti, kao što su: crne kozice, kuga, kolera, difterija itd. Danas toga više nema. Zarazne bolesti stegnute su pod strogu kontrolu. U čitavom se svijetu nastoji predusresti širenju zaraznih bolesti pomoću cijepljenja. I kod nas je već davno uvedeno obvezatno cijepljenje protiv crnih kozica kod sve djece u prvoj i osmoj godini života, i nijednoj majci ne pada na pamet, da se buni protiv toga. U Madžarskoj je uvedeno obvezatno cijepljenje protiv difterije kod djece u 2. i 8. godini života. U Francuskoj se cijepi sva dojenčad s takozvanim protuotrovom BCC protiv sušice. Svuda se udomaćilo cijepljenje protiv tifusa naročito za vrijeme jačih zaraza. Cijepljenje protiv bjesnoće kod ugriza bijesnog psa, protiv tetanusa (bakcil od kojeg se dobije otrovanje krvi) kod nečistih rana postalo je općim dobrom čitavoga kulturnoga svijeta.

Dr I. K.

LIJEK ZA KAŠALJ

Kašalj osobito je zimi česti gost, koji nam priprema mnogo neugodnosti. Imade međutim jedan lijek, do kojega se na selu barem teško ne dođe, a to je med. Poznato je, da je med sakupljen iz milijuna cvjetova od kojih su većinom svi ljekoviti, jedan za ovo, drugi za ono. Nikakvo čudo onda, ako je med tako ljekovit. Tko kašlje neka ga uživa. On ne samo što će spriječiti kašalj, nego će vas istodobno očuvati od mnogih drugih bolesti. Med raskužuje, čisti, hladi i stvara povoljno stanje za dalnje liječenje.

Med sadrži u sebi eteričnog ulja i mnogih drugih sastojina, koje donose olakšicu i koje nas umiruju da možemo brže zaspati.

Med je također kao i malinov sok dobro sredstvo protiv jače temperature, a osobito kod djece koja kašlju. Med veoma povoljno djeluje na srce i na bubrege. Ali još pokraj svega toga med je izvrsna i jaka hrana, koja ne opterećuje već snaži i jača naše tijelo.

KAKO SE ČISTE MRLJE TINTE NA SAGOVIMA

Ako se prolije tinta po sagu, nalij na to mjesto malo mlijeka, pa stavi bugačicu koju nekoliko puta mijenjaj, čim se napije mlijeka i crnila. Mlijeko nalijevaj na mrlju dotle, doklegod bude i najmanjeg traga mrlji. Ne smiješ žaliti bugačice.

Kad mrlja nestane, namoči komadić flanela u alkohol te natari dobro mjesto, gdje je bila mrlja.

DA NE KLIJE LUK

Da se spriječi klijanje luka, neka se zdrave i čvrste glavice metnu u rijetke vrećice ili mrežice i stave u dim. Dim ne škodi ukusu luka, a drži luk nekoliko mjeseci čvrstim i da ne klija.

ČAĐA KAO GNOJIVO

Dvadeset dijelova zemlje i jedan dio čađe daje odlično gnojivo, a uz to i goni svu gamad.

Stranica općeg znanja

AZIJA

Azija je najveći dio svijeta. Ona je četiri i pol puta veća od Evrope. Nalazi se nama na istoku, a od nje nas dijeli na istoku dio Turske, koji se nalazi još u Evropi, a na sjeveroistoku Sibirija. Ona je vrlo gorovita u sredini, a sa strane se nalaze velike nizine, i prema tome je Azija u sredini slabo nastanjena, a okrajnje zemlje su obično prenapučene. Ljeta su obično žarka, a zime vrlo studene, u sjevernijim stranama, a u južnijim prevladava toplina.

Azija imade 1.017 milijuna žitelja, među kojima se nalaze tri rase: Mongoli, Sredozemci i Malajci. Mongoli su na sjeveru i istoku, Sredozemci na jugozapadu, a po otocima na istoku Malajci. Preko polovice Azije nalazi se pod gospodstvom Evrope.

Azija se može podijeliti u tri glavna dijela i to: Prednju Aziju, Srednju Aziju i Istočnu Aziju.

Prednja Azija

Prednjom se Azijom nazivlju zemlje: Mala Azija, Armenija, Kavkazija, Mezopotamija, Sirija i Palestina, Arabija i Iran. To su obično oveće zemlje koje se dijele na više država, a negdje je čitava zemlja samo jedna država. Malom Azijom sada vladaju Turci, a nekada su tamo stanovali Liđani, a kasnije Grci. Armenija je gorovito visočje i jednim dijelom vladaju Turci, drugim Perzijanci, a trećim Rusi. Kavkazija je još gorovitija od Armenije. U njoj se nalaze najljepše, ali i najdivljije gore na svijetu, u kojima žive slobodni, gorski narodi. U Kavkazu je domovina vinove loze. Kavkazija je u sovjetskoj vlasti. Mezopotamija je sušna zemlja, ali je natapaju dvije plodne rijeke Eufrat i Tigris. Ona se nalazi u arapskoj vlasti, ali pod engleskim utjecajem. Glavni joj je grad Bagdad, koji je poznat kao grad nekadanje raskošnosti. Sirija je spojena s Palestinom ili svetom zemljom, kolijevkom kršćanstva. U tim zemljama prevladavaju Muslimani i vladaju njima, ali pod engleskom zaštitom. Arabija je veliki poluotok, gdje imade velikih pustinja, koje su siromašne vodom. Deve su tamo od velike koristi, jer mogu da trpe nestašicu vode. Njome vladaju Arapi. Iran se dijeli na tri dijela: na Perziju, koja je sedam puta veća od Jugoslavije, na Afganistam i Beludžistam.

Srednja Azija

Sjeverna i sjeverozapadna Azija pripada Sovjetima, a ostale zemlje srednje Azije pripadaju raznim azijskim narodima. Rusima pripada takozvana ruska središnja Azija i Sibirija. Ruska središnja Azija je puna velikih jezera i stepa, a Sibirija je nepregledna nizina gdje u zimi vlada strašna zima, ali vrijeme je tamo vrlo stalno i prema tome ondje nema plućnih bolesti. Osim ovih dviju zemalja nalazi se u srednjoj Aziji mnogo zemalja: Tibet kao najveće visočje na zemlji, a Himalaja kao najplodnije gorje na svijetu, gdje se nalazi najviša gora na svijetu Mount Everest (8 kilometara, 8840 metara visoka!) Ispod tih najvećih visina na zemlji nalazi se veliki poluotok Indija, koja je vrlo plodna i bogata rastlinama u dolinama, a u moru se nalazi mnogo otoka, koji su puni najrazličitijih plodina, koje mi dobivamo kao mirodije, od kojih je najznamenitiji otok Java.

Istočna Azija

U Istočnoj Aziji se nalazi Kitaj i Japan. Kitaj broji preko 400 milijuna žitelja, pa je prema tome najveća država na svijetu. Rodi uglavnom riža, a goje također i svilenu bubu. Iza Afrike Kitaj je najtoplija zemlja na svijetu. Japan se nalazi na otocima, i to je najdivnija zemlja na svijetu. Japanci su danas najkulturniji narod čitave Azije, odlični pomorci, a u zadnje su vrijeme napredovali u tehnici. Makar je Japan tako malen po svome zemljišnom prostoru, ipak je velevlast.

Iz širokog svijeta

NJEMAČKA

Makar Crkva u Njemačkoj ne može i ne smije javno vršiti svoj apostolat i makar je sav odgoj u rukama države i sva propagandna sredstva šire nauk oprečan i kršćanskim nazorima i kršćanskom moralu, ipak vjerski život cvate kao nikada prije. To je rekao Ordinarij jedne biskupije u posebnoj izjavi. Župske vijesti poručuju da 80% vjernika pristupe mjesečnoj svetoj pričesti, vjernici su puni požrtvovnosti; među svećenstvom i laicima iz dana u dan postaju sve veće i snažnije veze. Razumljivo je, da mnogo i propada. Umnožavaju se otpadanja, osobito u nekim pokrajinama. Ipak toliko više zadivljuje novi, cvatući duhovni život. Kardinal Faulhaber je nedavno rekao, da usprkos žalosnim prilikama ipak se sve više omladine posvećuje svećeničkom zvanju. U Kölnu su konstatirali da je od 1931. god. broj bogoslova znatno narastao. Evo tih podataka:

1931 4535
1932 4864
1933 5116
1934 5591
1935 5788

Dakle za pet godina je broj narastao preko hiljade. To je nesumljivo dobar znak. Ti mladi seminariste ili bogoslovi su prava čuda. Za sveta se svoja zvanja pripremaju kao na mučeništvo. Njemačka se pokrenula, da uzgoji novi, junački rod za Krista, koji će biti pripravan na sve žrtve i koje vedro očekuje.

NOVO ČUDO U LURDU

God. 1938. dne 3. rujna proglasilo se u lurdskom liječničkom uredu 20-godišnju protestanku Cermanu Bristen potpuno zdravom.

Ona je naime 4. rujna 1937. došla u Lurd neizlječivo bolesna. Pala je jednom zgodom i teško se ozlijedila. Rana se nije mogla nikako zacijeliti. Dobila je uz to upaljenje porebrice, a iza toga i sušicu u donjem dijelu tijela i na bubrezima. Liječnik joj je napisao: »Prognoza je točna. Bolest je neizlječiva i bolesnica će umrijeti za kratko vrijeme«. U Lurdu je sasvim ozdravila. To su potvrdili liječnici 1938. 3. rujna, kad su je nakon godinu dana pregledali. Novi dokaz da Bog postoji, i da je naša vjera prava!

PROTUKOMUNISTIČKI PAKT

U mjesecu siječnju načinjen je protikomunistički pakt, u kojem su zastupane ove države: Njemačka, Italija i Japan. Kasnije je pristupila i Madžarska.

Taj pakt imade zadatak, da očuva čovječanstvo od jednog pokreta, od bujice koja bi htjela svojom naukom razoriti sve što je plemenito i lijepo, srušiti kulturu i uspostaviti crveni raj na svijetu.

NEKA UŠUTE ŠUPLJE GLAVE!

Često puta se čuje i na selu kako po koji seoski mudrac nabraja svoje mudre dokaze da Boga nema. Njemu bi se moralo ovo pročitati: Oko tristotine učenjaka se broji, koji su poznati cijelim svijetom i gotovo 95% od njih je vjerovalo u Boga, a mnogo od njih je bilo je i pravih katolika. Veliki učenjak zvijezdoznanac Newton svaki je puta otkrio glavu kad je čitao ime Božje. Veliki fizičar Volta bio je dobar i uvjeren katolik. Tvrdio je, da je njegovo vjersko uvjerenje plod njegovog istraživanja i da svaka duša, koju ne iskvariše opačine i strast mora da zavoli i prigrli vjeru.

Osnivač elektrotehnike Ampère bio je u početku nemaran prema vjeri, a kasnije je postao vjeran i pobožan i to baš u vrijeme svojih najvećih otkrića.

Glasoviti J. Platean bio je uvjereni katolik, pa je rekao o vjeri: »Ona je nebeski melem moralnim i fizičkim patnjama. Zločin suprot čovječanstvu počinja onaj, koji nastoji da je otme nevoljniku ovdje na zemlji«.

To pročitajte seoskim mudracima, pa će se možda još jače trzati da vas uvjere da ne vjeruju. Onaj koji najviše niječe Boga, najviše vjeruje u Njega, jer ga se boji i želio bi da ga nema, jer kad ga ne bi bilo ne bi se ga morao bojati i nijekati ga.

Razne zanimljivosti

SASTAV ČOVJEČJEG TIJELA

Ako čovjek promotri mudrost Božju u stvaranju čovječjeg tijela, mora uskliknuti od začuđenja. Samo savršenstvo jednog oka ili uha! Kako može čovjek vidjeti i čuti? Zatim kucanje srca. Imade mnogo zanimljivosti na našem tijelu, za mnoge znamo, za mnoge ne znamo. Eto na pr. što znanost kaže iz čega se sastoji čovječje tijelo. Sastavljeno je od šestnaest elemenata i to od: kisika, dušika, vodika, ugljika, klora, fluora, željeza, fosfora, kalcija, kalija, magnezija, mangana, natrija, sumpora, silicija i joda. Iz tih elemenata bi se dobilo 10 kg ugljena, 1000 kokošjih jaja, 65 omota olovaka, 7 potkova, 800.000 žigica, a moglo bi se otrovati 500 ljudi, masti bi se dobilo za 60 svijeća, soli 20 žlica i 40 litara vode.

To je samo jedna od tih zanimljivosti, a imade ih još nebrojeno više, za koje još ljudi ne znaju. Ako je samo jedan čovjek tako mudro stvoren, koliko je bilo potrebno mudrosti za nebrojene ljude, koji se svi među sobom razlikuju, i nema gotovo jednakog čovjeka na svijetu koji je jednak drugome.

BRZINA I SAVRŠENSTVO TEHNIKE

Naše doba je doba tehnike, doba strojeva. Stroj je čovjeka odgurnuo iz radionica, jer stroj brže radi od čovjeka, on je uzdržljiviji i jači od njega. Evo jednog primjera brzine i savršenstva tehnike.

Ravnatelj neke tvornice u Njemačkoj naručuje ujutro iz šume drva iz kojih će se praviti papir. U 7.35 sati je drvo posječeno, a u 9.34 sati već je izlazio iz stroja fini, bijeli papir. Taj papir je dao odvesti autom u tiskaru koja je bila udaljena 4 kilometra, i u 11 sati prije podne su već kolporteri (ljudi koji po gradu raznašaju i prodavaju novine) prodavali časopis iz onog papira. Dakle ujutro je bilo drvo, a o podne novine!

Malo veselja i šale

KRIŠTOF KOLUMBO

Prije svršetka škole kaže učitelj đacima:

— Djeco, sutra ćemo govoriti o Krištofu Kolumbu i svaki neka donese jedno jaje, da ćemo moći sebi što zornije predočiti put oko svijeta.

Drugi dan zbilja donese svako dijete po jedno jaje, samo mali Francek nije, pa se opravdavao učitelju:

— Molim, ja nisam mogao donijeti jaje.

— Zašto? — upita ga strogo učitelj.

— Jer nemamo kokoši, plačućim je glasom odgovorio dječak.

— Francek, Francek, pa mogao si donijeti i sir, utješio ga učitelj.

CIGO I SEDLO

Došao Cigo sa svojim kljusetom do radionice seljačkog remenara te reče: »Daj mi, gazda, sedlo za konja!« — »Zašto? Ne dam bez novaca!« — »Ako mi ne daš, napravit ću, što sam naumio!« reče Cigo... Gazda se prestraši i pokloni mu sedlo. A zatim ga upita: »A sad mi kaži, što si bio naumio učiniti?« — Cigo odgovori: »Da mi nisi dao sedlo, bio sam naumio da bez njega pođem dalje!«

POSLJEDICE

Profesor higijene (nauke o zdravlju) tumačio je đacima što je tifus:

— Tifus je teška bolest, od koje ili umreš ili postaneš lud. I ja sam jednom prebolio tifus.

TVRDI ORASI

(*Zagonetke*)

Ispunjalka (Mijat Crnko)

S . . nije java
. S . kukac
. . S dio lica
. S . muško ime
S . . međunarodni znak za pomoć

Posjetnice

Milanu E. Tirš, uč. I.
Dalj—Osek

U ovoj se posjetnici krije poruka svima čitateljima „S. O."

Kriptogram (Mijat Crnko)

Broj	Ime i prezime
1	Karlo Cizmanić
2	Antun Ivakić
3	Pribislavić Nikola
4	Hličić Ilija

To je ugao iz računske knjige nekog trgovca. Ali se medju ovim imenima nešto krije. Pogodite što?

Koja se imena gradova kriju u ovim imenima:

Ivica N. Korp — Ico — Iva Virt — J. Levo Rab

»Seljačka Omladina« izlazi jedamput mjesečno. Stoji godišnje za seljake 24 din, za ostale 36 din, a za inozemstvo 60 din. List izdaje: Biskupijsko Okružje Hrvatske Seljačke Katoličke Omladine u Zagrebu, Kaptol 31. — Urednik Vinko Kos, Nadbiskupski dvor, Kaptol 31, odgovorni urednik Luka Perinić, Tratinska 48. Tiska Biskupijska tiskara u Đakovu. Narudžbe i rukopisi šalju se na »Seljačku Omladinu«, Zagreb, Kaptol 31, Nadbiskupski dvor.

Naš ček. račun je broj 31.168.

Pismo urednika

Obraćam se na bivše suradnike »Seljačke Omladine« da nas ne zaborave niti u drugom godištu. Bilo je među njima nekih koji su zaslužili zbilja da ih se pohvali. Njihova je suradnja bila na visini i g. urednik nije morao potrošiti čitavo Jadransko more crvene tinte, dok je ispravljao njihove radove. Jednom seoskom mladiću i djevojci može biti na ponos, ako je njihovo ime štampano u kojim novinama ili u kojem listu. To je znak njihovog talenta, to je znak da oni posjeduju neke sposobnosti, koje nije majčica priroda svima jednako podijelila. Nekada se smatralo nemogućim da jedan seljak ili radnik može nešto napisati, a niti je zbilja tko pisao u tim staležima. Mislilo se, da seljaci i radnici moraju samo raditi, a pero da nije za njih. Međutim u novije vrijeme pojavile su se velike zvijezde upravo iz tih staleža. Bila je velika novost, kada je madžarski seljak Pàl Szabo izdao svoj roman iz seljačkog života »Ljudi«. Čitao sam mnogo djela o selu, ali tako uvjerljivu knjigu nisam još čitao Razumljivo, o selu može pisati najlakše upravo seljak, jer jedini on pozna njegovu dušu.

Proslavio se i belgijski pjesnik Francis Andre, koji je pjevao divne pjesme iz seljačkog života. Opjevavao je crvene makove među zlatnim žitom, pjevao je o brazdama što se puše na proljetnom suncu, pjevao je tople pjesme svojoj životnoj družici. I postao je glasovit, danas se znade za njega i preko granica njegove domovine.

Kod nas Hrvata se također vrlo lijepo proširila seljačka književnost, i mi imademo mnogo poznatih imena kao: Mijo Stuparić, Pavlek Miškina, Mara Matočec, Novosel i mnogi drugi. Napisali su nešto, poslali uredništvima, pronašlo se da su talentirani, bilo im je štampano, i danas su seljački književnici.

Nesumljivo da se u mnogom od vas krije možda i veliki književni talenat, ali vi niste pokušali i taj vaš talenat nije otkriven. Zato treba pokušati. Pitat ćete: O čemu da pišemo. Jedan talenat će uvijek naći stvar o kojoj će pisati. Razumljivo, da ne možete pisati naučne rasprave o zvijezdama, o sastavu sunca i mjeseca, kad to ne poznate. Ali znate mnogo toga reći o onome što vas okružuje, u čemu živite. Možete pisati u obliku priče, novele, možete pisati u obliku rasprave, možete pisati pjesme. Imade nekoliko mladića među vama, koji znadu vrlo dobro naći predmet o čemu će pisati, i znadu dobro kada pišu poučni članak, kada zabavni članak, a kada pjesme. Na pr.

ANTUN KRALJIĆ, iz Selnice u Međimurju, piše vrlo sažete i zanimljive članke za život jednog seoskog mladića, a znade upravo umjetnički napisati crticu i pripovijest. Pjesme su mu također vrlo dobre, makar se za pisanje pjesama zahtjeva mnogo toga.

GABRIJEL KOSAC, piše odlične članke i novele, imade jezgrovit način izražavanja svojih misli, a i jezik mu je zvonak i svjež.

IVAN I PETAR TUTAVAC, jedan i drugi su talentirani pisci, koji vrlo mnogo obećavaju.

FRANJO PERINIĆ, piše uspjele novele i pametne članke.

SLAVAN LALIĆ se odlikuje kao najsnažniji i najbolji pjesnik, koji se javljao u »Seljačkoj Omladini«.

Moramo spomenuti i istaknuti i neke druge kao PAVLA BOGOVIĆA i STJEPANA ŠOŠTARIĆA, koji su također napisali uspjelih stvari.

Ovi neka ne sustanu, nego neka nastave svoj rad. Uz »Seljačku Omladinu« moći će se izvježbati i usavršiti, a ja ću nastojati svim silama oko toga, i zato ću uvesti stalnu ocjenu svih poslanih radova. Moramo pokazati, da hrvatsko selo i njegova omladina imade i ljudi od pera!

Iz naše uprave

Evo nas i s drugim brojem »Seljačke Omladine«. Oni koji su primili prvi broj jamačno su opazili neku razliku između toga broja i prijašnjih brojeva. Naša draga »Seljačka Omladina« izašla je ove godine u novom ruhu i sigurno će se veoma svidjeti našim pretplatnicima. Ali bit će naš list još ljepši u buduće, ne samo vanjskom opremom, nego i samim sadržajem. Mnogi su nas pitali, kada je izišao prvi ovogodišnji broj, kolika je pretplata listu, a kada smo im rekli koliko iznaša pretplata, nisu gotovo vjerovali da tako jeftino možemo dati ovakav lijepo opremljeni list. I zaista to je cijena, koju smo najnižu uopće mogli dati. Kada bi svi naši pretplatnici uredno plaćali svoju pretplatu, onda bi istom mogli nekako s time podmiriti sve troškove oko izdavanja našega časopisa. Prvi broj je tiskan i treba ga odmah platiti, jer tiskara ne čeka. Zato uprava mora voditi tešku brigu, kako će doći do potrebite svote za isplatu troškova. A taj posao nije lagan. U tom eto poslu treba da naši pretplatnici savjesno i svim marom sudjeluju. Tu nema oklijevanja, nego se mora odmah pristupiti poslu.

U prvom smo broju poslali čekove, pa molimo naše pretplatnike da taj ček ne zabace, nego neka ispune na njemu dužnu svotu i odmah pošalju. Što više ne samo dug za do sada izašle brojeve, nego i pretplatu za cijelu ovu godinu. Tako će se svaki riješiti i duga i brige oko pretplate za cijelu godinu, a nama će osobito mnogo pomoći.

SKOMAŠI, SKOMAŠICE!

O vama i jedino o vama ovisi hoćemo li naprijed ili ćemo na putu sustati. Neka nitko ne misli da »Seljačka Omladina« može i bez njega izlaziti. Ne! Svaki pojedini je pozvan da što više doprinese za raširenje našega jedinoga hrvatskog katoličkog omladinskog lista. **Budite apostoli štampe i širite našu »Seljačku Omladinu« i među one seoske mladiće i djevojke, koji nisu članovi naših organizacija, jer je i to jedan put, kojim ćete ih privući k sebi u svoja društva.**

UPRAVA
»SELJAČKE OMLADINE«.

Šaljite pretplatu

za

»Seljačku Omladinu!«